

Programplan med budget 2021

Programnämnd social välfärd

Beslutad av Programnämnd social välfärd den 4 februari 2021

Innehåll

1	Förslag till beslut	4
2	Programnämndens planering	6
2.1	Verksamhetens styrkor och utvecklingsområden	6
2.2	Verksamhetsåret 2021 och framåtblick	7
2.2.1	<i>Annan påverkan på programområdets verksamheter</i>	8
3	Programområdets styrprinciper	10
3.1	Programnämndens uppdrag	10
3.2	Förutsättningar för utförare	11
3.3	Resursfördelning	11
3.4	Unika servicegarantier	14
3.5	Övriga styrprinciper	15
4	Politisk inriktning	17
5	Planering av nämndens verksamhet och utveckling	18
5.1	Målområde 1 - Örebroare i sin fulla kraft	19
5.2	Målområde 2 - Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	20
5.3	Målområde 3 - Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	22
5.4	Målområde 4 - Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	24
5.5	Målområde 5 - Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	26
5.6	Målområde 6 - Hållbara och resurseffektiva Örebro	27
6	Planering för Programnämndens resurser	30
6.1	Ekonomi	30
6.1.1	<i>Programområdets ekonomi</i>	30
6.1.2	<i>Direktiv till programdirektör för social välfärd</i>	32
6.1.3	<i>Effektiviseringskrav från Kommunfullmäktige/Kommunstyrelsen</i> ..	33
6.1.4	<i>Effektiviseringskrav från Programnämnd social välfärd</i>	33
6.1.5	<i>Planeringsreserv</i>	34
6.1.6	<i>Nämndernas budgetramar</i>	34
6.1.7	<i>Budgetram för Programnämnden</i>	36
6.1.8	<i>Programnämndens beställning av stöd/tjänster från Kommunstyrelseförvaltningen</i>	37
6.1.9	<i>Förutsättningar köp av verksamhet - omvårdnad- och serviceinsatser</i>	37
6.1.10	<i>Förutsättningar av köp av boenden – bostad med särskild service, boendestöd och sysselsättning, Socialpsykiatri</i>	39
6.1.11	<i>Förutsättningar köp av boenden – bostad med särskild service, BMSS</i> 39	
6.1.12	<i>Förutsättningar köp av daglig verksamhet</i>	41
6.1.13	<i>Förutsättningar köp av boenden – vård och omsorgsboende</i> ...	41
6.1.14	<i>Investeringar</i>	43
6.2	Statliga medel samt utvecklingsmedel	44
6.2.1	<i>Utvecklingsmedel 2021</i>	44
6.2.2	<i>Säkerställa god vård och omsorg av äldre</i>	44

6.2.3	Motverka ensamhet bland äldre och ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom	45
6.2.4	Äldreomsorgslyftet	45
6.2.5	Teknik, kvalitet och effektivitet med den äldre i fokus	45
6.2.6	Stimulansmedel för daglig verksamhet och införande av habiliteringsersättning.....	45
6.2.7	Forskningsrelaterad verksamhet.....	45
7	Direktiv till Driftnämnderna.....	46
7.1	Funktionsstödsnämnd	46
7.2	Socialnämnd	46
7.3	Hemvårdsnämnd	47
7.4	Vårdboendenämnd	47
7.5	Överförmyndarnämnd	47
7.6	Programnämndens eget verkställande uppdrag	48
8	Årshjul 2021 för Programnämnden	49
	Bilagor	50
	Fem år i sammandrag.....	50
	Begreppsförklaringar	52

1 Förslag till beslut

Befolkningen i Örebro kommun både ökar och blir allt äldre, samtidigt som samhället är i ständig förändring så ökar också behoven. Inflödet av ärenden och behovet av olika typer av sociala insatser och placeringar ökar. Programområdet har en utmaning i att möta de ökade volymerna med förebyggande och effektiva lösningar för att säkra en långsiktig hållbar utveckling och god ekonomisk hushållning. Programnämndens roll är att skapa förutsättningar för att säkra tillgång till kvalitativa sociala välfärdstjänster.

Den pågående Coronapandemin har stor påverkan på programrådets nämnder. Den direkta påverkan består av vården och omsorgen av misstänkt- och konstaterad Coronasmittade individer. Arbete sker genom kommunövergripande samarbete, där den samlade ansträngningen från kommunens personal och ett tätt samarbete med Region Örebro län och övriga kommuner i länet är nyckelfaktorer för att minimera antalet drabbade individer.

Inom programområdet behöver budgetföljsamheten öka och därmed Driftsnämndernas anpassning till gällande ekonomiska förutsättningar. Dels för att uppnå en budget i balans, men också för att kunna möta de demografiska utmaningar där kommunens intäkter inte ökar i samma takt som behoven av sociala välfärdstjänster de kommande åren. Under hösten 2020 har en genomlysning genomförts av programrådets verksamhet, baserad på utfallet 2019 redovisas nettokostnadsavvikelser och avvikelser i förhållande till jämförbara kommuner. Utifrån de identifierade verksamhetsområdena som har belysts kommer Programnämnden i samverkan med Driftsnämnderna fortsätta arbeta med att minska nettokostnadsavvikelsen för programområdet för att nå en ekonomi i balans med budget.

Ökad konkurrens om arbetskraften och en åldrande befolkning, som gör att behoven av välfärdstjänster ökar, gör att kompetensförsörjningen är en utmaning de kommande åren. Kompetensförsörjningen behöver säkras, exempelvis genom att göra välfärdsyrkena mer attraktiva.

Det ekonomiska bokslutet 2020 för programområdet visar på en negativ avvikelse med -50,1 mnkr i jämförelse med budgetramen. I jämförelse med bokslutet 2019 är det en förbättring med ca 90 mnkr. Covid-19 har haft omfattande ekonomiska effekter i programområdet både i form av statsbidrag, merkostnad, stängd verksamhet och minskad efterfrågan av välfärdstjänster.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till Programnämnd social välfärd:

1. Programplan med budget 2021 för Programnämnd social välfärd fastställs under förutsättning att Programnämnden erhåller tilläggsanslag för riktat statsbidraget till vård- och omsorg motsvarande 54 mnkr, erhåller tilläggsanslag för indexuppräknningar samt erhåller tilläggsanslag för lönekomensation 2021 från Kommunstyrelsen.
2. Direktiv 2021 till Driftsnämnderna avseende åtagande och ekonomiska ramar fastställs.
3. Habiliteringsersättningen för 2021 utgår för halvdag med 40 kr och 60 kr för heldag, samma nivå som föregående år.

4. Programdirektören får i uppdrag att fortsätta arbetet med att ta fram en långsiktig plan för att minska nettokostnadsavvikelsen utifrån de identifierade verksamhetsområdena som har tagits fram i den ekonomiska genomlysningen av programområdets verksamheter. Planen ska redovisas till Programnämnd senast juni 2021.
5. Programdirektören får i uppdrag att följa upp de två identifierade områdena inom vård- och omsorgs vårdkedja med potential till minskade timmar av omvårdnad inom hemvården. Återrapportering ska ske till Programnämnden i maj och i oktober 2021.
6. Programplan med budget 2021 överlämnas till Kommunstyrelsen.

2 Programnämndens planering

2.1 Verksamhetens styrkor och utvecklingsområden

Verksamheterna inom programområdet levererar tjänster av god kvalitet till kommuninvånarna även under den pågående pandemin. Pandemin har dock haft, och har, stor påverkan på verksamheterna inom programområdet. Framst avseende vård och omsorg av smittade eller misstänkt Coronasmittade personer. Inom programområdet pågår också en mängd utvecklingsarbeten i syfte att förbättra och effektivisera verksamheterna. Detta arbete har dock fått stå tillbaka i vissa delar under den rådande situationen. Exempel på utvecklingsarbete är:

Rehabiliterande arbetssätt, vars främsta syfte är att öka insatsernas kvalitet än mer samt öka individens möjlighet att leva ett självständigt liv på sina villkor. Projektet är inne i en test och utvecklingsfas som var planerad att pågå till och med 2020, men där det finns behov av att förlänga testfasen ett år. Arbetet med Rehabiliterande arbetssätt påverkas mycket av den pågående pandemin då det försvårar kontakten med verksamheterna samtidigt som verksamheterna behöver fokusera på att klara värden och omsorgen och då behöver prioritera ner utvecklingsarbete.

Ett nytt *valfrihetssystem enligt LoV för omvårdnadsinsatser* har införts från och med 2 november 2020 med ett nytt ersättningssystem, nytt ickevals-system samt förändrade kvalitetskrav. Samtliga utförare har fått ansöka om att ingå i valfrihetssystemet igen och systemet är nu även öppet för nya ansökningar igen. Arbetet pågår med att föra in motsvarande nya ersättningssystem även för serviceinsatser.

Ett nytt *ersättningssystem för socialpsykiatri* har tagits fram och införande kommer ske under 2021.

Mobil dokumentation har införts till egen regi inom hemvården och inom nya LoV-omvårdnad. I och med detta införande är verksamheten en av den mest mobila och digitala i Örebro kommun.

Införandet av *mobila trygghetslarm* (GPS-larm) och *tillsyn via länk* var tänkt genomföras under första halvåret 2020, men arbetet har förenats utifrån upphandlingar och Covid-19. Arbetet ska dock återupptas och fortsätta under 2021.

Ett *forskningsprojekt* pågår tillsammans med Örebro universitet/AI Impact Lab¹ för en semi-automatiserad planering inom hemvården med hjälp av AI (Artificiell intelligens)

Strukturförändringsprogrammet inom hemvården pågår syfte att nå en långsiktigt hållbar hemvårdsverksamhet med fortsatt nöjda individer och en budget i balans. Den ekonomiska effekten beräknas till cirka 20 mnkr 2020 och arbetet fortsätter under 2021 för att minska kostnaderna än mer för att nå en budget i balans.

Det utvecklingsarbete som pågår inom programområdet och den vilja som finns att vidareutveckla verksamheterna, är en styrka att värna om inom programområdet. I nuläget försvåras dock mycket utvecklingsarbete då resurser och arbetsuppgifter behöver prioriteras om. Det är dock viktigt att inte tappa utvecklingsarbetet utan att istället dra ner

¹ AI Impact Lab – ett samarbete mellan Örebro universitet och Region Örebro län – är industrins och den offentliga sektorns ingång till AI-kompetensen vid Örebro universitet. AI Impact Lab vill föra samman akademi, företag och offentliga verksamheter i ett innovationssystem och tillsammans accelerera AI-utvecklingen i regionen.

på det för att sedan kunna växla upp igen när förutsättningarna förbättras. Det kommer då också att bli viktigt att prioritera i vilken ordning det ska göras så att inte verksamheterna överhoppas när pandemin avtar och samhället och verksamheterna öppnas upp och återgår till det (nya?) normala.

2.2 Verksamhetsåret 2021 och framåtblick

Covid-19

Utvecklingen av den pågående pandemin har, och kommer att ha, en i dagsläget överblickbar påverkan på programområdets verksamheter och ekonomiska förutsättningar. Under hösten gick Sverige och världen in i en andra våg och regeringen beslutade under slutet av året om hårdare restriktioner i ett försök att begränsa smittspridningen. Den 8 januari 2021 antog också Riksdagens en tillfällig "Pandemilag" som ger regeringen utökade befogenheter att exempelvis stänga ner olika typer av verksamheter i syfte att bromsa smittspridningen. Det handlar bland annat om möjligheten att kunna stänga köpcentrum och kollektivtrafik. Lagen gäller till och med 30 september 2021.

Vaccinationerna mot Covid-19 kom lyckligtvis igång något tidigare än planerat. Redan i mellandagarna 2020 så hade i stort sett alla boende på kommunens vård- och omsorgsboenden (som ville vaccinera sig) blivit vaccinerade med en första av två doser. Samtidigt som arbete pågick med att planera för hemvården, LSS-boenden och andra prioriterade grupper. Hur smittspridningen kommer att utvecklas kommande tid, och hur den kommer påverka verksamhet och personal kan dock bara spekuleras kring. Men klart är att mycket annat arbete kommer att behöva läggas åt sidan för att prioritera programområdets kärnverksamheter och för att rädda liv.

De ekonomiska förutsättningarna är också i nuläget oklara. Regeringen har skjutit till pengar för merkostnader utifrån pandemin för 2020, men hur detta kommer att se ut för 2021 är i nuläget inte känt. Nedanstående beskrivning av verksamhetsåret behöver ses utifrån dessa förutsättningar.

2021 och framåtblick

Då befolkningen i Örebro kommun både ökar och blir allt äldre, samtidigt som samhället är i ständig förändring så ökar också behoven. Inflödet av ärenden och behovet av olika typer av insatser har också tidigare år generellt ökat inom hela programområdet. Under pandemin har det dock skett en förändring i denna utveckling och det har också skett en minskning av efterfrågan av vissa insatser, exempelvis stod som mest ett hundratal permanenta-/korttidsplatser tomma på kommunens vård- och omsorgsboenden. Detta är ett trendbrott som ingen vet hur länge det kommer vara utifrån pågående *pandemi* och som gör det svårt att exempelvis prognostisera behovet av service- och omvårdnadsinsatser 2021 – vilket därigenom gör det svårt att prognostisera behovet av programnämndens köpkraft för insatserna.

I nuläget ligger planerna för utbyggnaden av boenden fast. Dels antas att det kommer ske en återgång av efterfrågan och dels finns också idag en kösituation, främst inom funktionsstödsområdet. Detta innebär att ett nytt vård- och omsorgsboende planeras byggas ungefär vartannat år, där nästa boende på tur är Kornellen som öppnar i början av 2022, samt att det planeras för tre nya grupp-/servicebostäder per år.

Underskottet för 2020 prognostiseras bli betydligt lägre än vad utfallet för 2019 var. För att kunna möta förändrade behov och förutsättningar kommande år så behöver dock verksamheterna fortsätta att effektiviseras och det behöver också ske en bättre

samordning på åtgärderna då verksamheterna påverkar varandra. Ett sådant arbete är uppstartat i och med den ekonomiska genomlysningen av programrådets verksamheter som genomförts under hösten 2020 – men behöver arbetas vidare med och tas med in i den organisationsförändring som ska genomföras till 2023.

En mycket viktig aspekt för kommande år är hur kompetensförsörjningen ska tryggas. I nuläget finns behov av effektiviseringar inom flera verksamheter som innebär behov av att minska antalet personal. Om några år prognostiseras det omvända och ett behov av mer personal – vilket skapar en stor utmaning för Örebro kommun som en attraktiv arbetsgivare.

Programnämnden behöver också fortsätta att se över utbudet av sociala välfärdstjänster och till vilken nivå som de ska bedrivas. Det pågår nu också flera utredningar som kan ha stor ekonomisk påverkan men som kan kräva politiska prioriteringar och beslut kommande år. Exempelvis avseende översyn av biståndsriktlinjer avseende hemvård och vård- och omsorgsboende, översyn av barnbostad (Sol/LSS), översyn av processer kopplade till boende med särskilt service enligt LSS, översyn av förutsättningarna för hus i enskilt läge och vilka alternativ som finns, utredning av förutsättningar för skapandet av träningsboende för unga vuxna, med mera.

2.2.1 Annan påverkan på programrådets verksamheter

Äldreomsorgslag

Utifrån de brister som uppmärksammats inom äldreomsorgen under Coronapandemin så beslutade regeringen den 22 december 2020 att utse en särskild utredare med uppdrag att utreda och föreslå en särskild äldreomsorgslag. Målet är att få till stånd långsiktiga förutsättningar för äldreomsorgen, tydliggöra äldreomsorgens uppdrag och innehåll samt säkerställa tillgången till god hälso- och sjukvård och medicinsk kompetens inom äldreomsorgen. Utredaren ska bland annat:

- föreslå en äldreomsorgslag som kompletterar socialtjänstlagen och reglerar vård och omsorg till äldre,
- definiera begreppet äldreomsorg och vilka som omfattas av lagen.
- i äldreomsorgslagen föreslå bestämmelser som reglerar en ordning för en nationell omsorgsplan
- Föreslå en ändamålsenlig reglering och lämna de förslag som krävs för att reglera tillgången till medicinsk kompetens i särskilt boende samt för hemsjukvården. I uppdraget ingår att överväga och ta ställning till om det finns behov av och är ändamålsenligt att ha tillgång till läkare och sjuksköterskor dygnet runt i särskilt boende och, om det finns ett sådant behov, lämna de förslag som krävs.
- Överväga och ta ställning till om det finns behov av och är ändamålsenligt att ge kommuner möjlighet att utföra läkarinsatser och, om det finns ett sådant behov, lämna de förslag som krävs för att reglera en sådan ordning.
- Överväga och ta ställning till om det finns behov av och är ändamålsenligt att det inom varje kommun ska finnas en medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) på samma sätt som det i dag finns krav på medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS). Om det finns ett sådant behov ska utredaren lämna de förslag som krävs för att reglera en sådan funktion.

Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 juni 2022.

Översyn av socialtjänstlagen

Det pågår för närvarande en översyn av socialtjänstlagen och vissa av socialtjänstens uppgifter. Det är över 25 år sedan socialtjänstlagen senast var föremål för en översyn.

Vilka beslut som fattas i frågan får påverkan på programområdets verksamhet och kostnader. Örebro kommun är remissinstans och svar ska lämnas av kommunen i början av 2021.

Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen

Det pågår även en översyn av LSS och assistansersättningen. Översynen har två huvudsyften, att statens kostnader för personlig assistans inte ska öka och att insatserna inom LSS ska bli bättre anpassade för dem som behöver insatserna.

Vilka beslut som fattas i frågan får påverkan på programområdets verksamhet och kostnader. Örebro kommun är remissinstans och svar ska lämnas av kommunen i slutet av 2020.

Utredning om personuppgiftshandling i SOL och HSL

Utredningen syftar bland annat till att se över möjligheterna att införa direktåtkomst inom- och mellan vissa verksamheter inom socialtjänst och hälso- och sjukvård samt att se över att införa sekretessbrytande bestämmelser för viss personuppgiftshandling. Detta innefattar direktåtkomst till uppgifter enligt socialtjänstlagen och möjlighet till informationsöverföring mellan verksamheter som bedrivs enligt socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen. Regeringen kompletterade under 2020 uppdraget till att även se över behovet av att göra förändringar i förordning om register över hälso- och sjukvårdspersonal. Uppdraget med komplettering ska slutredovisas 31 maj 2021.

Välfärdskommissionen

Regeringen inrättade i juli 2019 en välfärdskommission i syfte att hitta metoder, arbetssätt och åtgärder som går att införa i stat, kommuner och regioner för att stärka välfärden i framtiden. Exempelvis gäller det lösningar för att möta effekterna av att vi lever allt längre, att säkerställa att inga personer "faller mellan stolarna" och att undanröja hinder för att kunna jobba smartare inom välfärden. Arbetet i kommissionen ska ske i samverkan mellan stat, kommuner, regioner och fackföreningar. Kommissionen tillsattes utifrån de (främst ekonomiska) utmaningar välfärdssektorn står inför de kommande åren.

Utmaningarna i kommissionens arbete för att stärka välfärden berör ett bredare område än bara själva finansieringen. Utmaningarna berör även exempelvis kompetensförsörjning, arbetsmiljö, digitalisering, innovationer, organisation och styrning samt ojämlika förutsättningar mellan stad och landsbygd. Kommissionens arbete ska slutredovisas i december 2021.

3 Programområdets styrprinciper

Programnämndens uppdrag är bland annat att ansvara för resursfördelning och att fördelningen får avsedd effekt, att ansvara för att det inom programområdet finns ett utbud av välfärdstjänster och utfärda kvalitetskriterier för att säkra kvaliteten på dessa. I detta avsnitt finns information och principer att förhålla sig till för utförare inom programområdets verksamhet.

Programnämndens uppdrag är att inom sitt område planera, tilldela resurser, ha uppsikt över verksamheterna och säkerställa att medborgarna erbjuds kommunal service på lika villkor oavsett utförare av tjänsten.

Programnämnden har även ansvar att följa samhällsutvecklingen och ta de initiativ som krävs för en långsiktig hållbar utveckling och god ekonomisk hushållning. Programnämndens ansvarar också för att upprätthålla en god kontakt med medborgarna i syfte att bedöma deras behov och identifiera behov av utvecklingsinsatser. Nämnden svarar också för att det finns kvalitetsledningssystem för respektive verksamhetsområde och fastställer servicegarantier och svarar för resurstilldelning till Driftnämnderna och externa utförare. Programnämnden rapporterar till Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige.

3.1 Programnämndens uppdrag

Programnämnd social välfärd har ansvar för att det finns ett utbud av välfärdstjänster inom programområdet oavsett utförare av tjänsten, ska utfärda kvalitetskriterier för utförande av kommunalt finansierade tjänster.

Utbudet av utförare ska säkras, förfrågningsunderlag tas fram för de utövare som vill etablera sig enligt lagen om valfrihetssystem (LoV) och avtal tecknas med privata utförare samt avtals- och kvalitetsuppföljningar av utförare ska genomföras.

Programnämnden ansvarar för myndighetsutövning avseende bistånd enligt socialtjänstlagen inom vård- och omsorgsområdet, insatser inom LSS samt myndighetsutövning enligt lagen om bostadsanpassning samt utöva ledningen för hälso- och sjukvård samt för sitt kompetensområde arbeta för en ekologisk, ekonomisk och social långsiktigt hållbar utveckling i Örebro.

Programnämnden ansvarar också för att inom programområdet ange budgetförutsättningar, fördela resurser och säkerställa ekonomisk uppföljning. Nämnden ska beställa särskild kollektivtrafik, såsom färdtjänst, riksfärdtjänst och resor till och från daglig verksamhet, samt handha frågor om bidrag och andra insatser för föreningar som är verksamma inom det sociala området. Vidare ansvarar nämnden för styrdokument och verksamhetsstyrning, lokalförsörjningsplanering, ägande och utveckling av IT-system inom programområdet, intern kontroll och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Programnämnden ska också främja kontakt och dialog med medborgare, följa samhällsutvecklingen och samordna insatser för samverkan med lokala, regionala och nationella aktörer.

3.2 Förutsättningar för utförare

Programområde social välfärd omfattar fem verkställande driftsnämnder samt Programnämnd social välfärd som har både strategiskt utvecklingsansvar för hela programområdet samt verkställande ansvar för angivna verksamhetsdelar.

Inom programområdet finns kommunala utförare genom Driftsnämnderna samt externa utförare. Programnämnden ska säkerställa och skapa likvärdiga förutsättningar för samtliga utförare. Inom LoV finns valbara utförare förutom kommunal utförare finns 6 externa utförare inom omvårdnad och service, 8 externa utförare för enbart service, en extern utförare för matjänst och för daglig verksamhet finns tre externa utförare. Inom ramen för upphandling enligt LoU finns en extern utförare för vård och omsorgsboende samt en extern utförare inom bostad med särskild service. Kommunen har utöver detta avtal med externa utförare avseende köp av platser inom bostad med särskild service. Inom IFO (individ och familjeomsorg) finns mer än 100 externa utförare inom områdena institutionsvård, stödboende, personligt stöd till barn och unga samt öppenvård.

3.3 Resursfördelning

Från Programnämnd social välfärd fördelas resurser genom ersättningsmodeller till både kommunala och externa utförare samt genom anslag till verksamheter som ej omfattas ersättningsmodeller. Modellerna är beslutade av Programnämnd social välfärd.

Principer för resursfördelning

Programområde social välfärds budgetram från Kommunfullmäktige bygger på föregående årsbudget justerat för tillägg och avdrag för politiska satsningar, volymökningar, löneöverhäng från 2020 samt effektiviseringskrav. Programnämnden fördelar sedan resurser vidare till driftsnämnderna inom programområdet både genom att tilldela budgetanslag samt genom ersättningsmodeller. Externa utförare tilldelas ersättning enligt LoU-avtal eller förfrågningsunderlag enligt LoV.

Ersättningsmodeller omvårdnad, service samt matjänst, LoV

Den nya ersättningsmodellen för omvårdnadsinsatser har som syfte att kunna användas inom ett rehabiliterande arbetssätt. Från och med juni 2020 förändrades delvis arbetssättet inom biståndshandläggningen, med en fokusering i att mäta individens behov, snarare än en omfattning i tid. Förändringen har genomförts för att förtydliga Individens Behov i Centrum (IBIC) och genom det också stödja ett rehabiliterande förhållningssätt. Nya ersättningsmodellen för omvårdnad ersätter de 29 omsorgsnivåerna efter schabloner baserat på historiska genomsnittliga genomförandegrader. I en första fas av nya modellen kan utförandegraden komma att sjunka ytterligare, men därefter när behovet bättre stämmer med det som utförs, kan utförandegraden komma att öka.

När det utförda stödet på ett bättre sätt matchar den beviljade nivån kan antalet behovsnivåer och ersättningen per nivå behöva justeras. Det är därför viktigt att utförandegraden per nivå löpnade följs och justeras vid behov för respektive nivå.

För att få en bättre harmonisering mellan bedömt behov och utförd insats behöver förändrade individbehov, både ökade och minskade, kommuniceras med biståndshandläggare. För att ge utförare incitament att signalera även minskade behov kan utföraren erhålla en premie när omvårdnadsnivån minskar. I dokumentet ”Regler för registrering och ersättning inom omvårdnad” finns samtliga styrprinciper för ersättningsmodellen dokumenterade.

Kommunal utförare i Hemvårdsnämnden samt externa utförare inom LoV ersätt med en intäktsbaserad ersättning inom omvårdnad. Ersättningsmodellen är uppbyggd av sex olika ersättningsgrunder och ersättningen ska basera sig på beviljad behovsnivå. För individer som beviljats insatser för kommunal hälso- och sjukvård, trygghetslarm och avlösning i hemmet utgår en månadsersättning. Den kommunala utföraren erhåller en ersättning för det yttersta ansvaret, det kan exempelvis handla om att en extern utförare går i konkurs och dess kunder omedelbart måste tas över innan exempelvis omval kunnat ske.

Kommunal utförare i Hemvårdsnämnden samt externa utförare inom LoV ersätt med en intäktsbaserad ersättning inom serviceinsatser med biståndsbeslut och mattjänst. Ersättningen baseras på antalet utförda timmar inom serviceinsatser och genom antal levererade matlådor för mattjänst. Principerna kring ersättning för serviceinsatser och mattjänst regleras av förfrågningsunderlag och överenskommelse med kommunal utförare. I dokumentet ” Regler för registrering och ersättning inom service” finns styrprinciperna för ersättningsmodellen.

Ersättningsmodell daglig verksamhet, LoV

Kommunal utförare i Funktionsstödsnämnden samt externa utförare inom LoV ersätts per närvarodag, förfrågningsunderlaget hanterar aktuella styrprinciper. Faktisk närvaro följs varje månad och efter denna görs en automatiserad kontroll av ersättningen efter de regler som gäller i förfrågningsunderlaget. Faktisk närvaro styr även utbetalningen av habiliteringsersättning till respektive individ med daglig verksamhet. I dokumentet ” Regler för ersättning i Daglig verksamhet” finns styrprinciperna inom ersättningsmodellen.

Ersättningsmodell grupp och servicebostad

Kommunal utförare i Funktionsstödsnämnden ersätts med en intäktsbaserad ersättning för belagda dygn. Funktionsstödsnämnden ersätts genom intäkt för belagda dygn inom grupp- och servicebostad enligt LSS. Grunden för ersättning utgår från en individuell stödbehovsmätning, i de undantagsfall som stödbehovsmätning inte kan användas görs en särskild utredning om ersättning.

I dokumentet ” Regler för ersättning belagda dygn, Bostäder med särskild service” finns styrprinciperna inom ersättningsmodellen.

I dokumentet ” Regler för ersättning av belagda dygn, Ersättningsmodell för bostäder med särskild service för vuxna - externa köp” finns ersättningsmodellen för Örebro kommuns upphandlade ramavtal för enstaka platser.

Externa utförare ersätts enligt avtal.

Ersättningsmodell socialpsykiatri

En resursfördelningsmodell ska implementeras under andra halvåret 2021, där kommunal utförare i Funktionsstödsnämnden ersätts för insatser som utförs inom Socialpsykiatri enligt följande:

- För individer med beslut om särskilt boende är förslaget att utföraren ersätts per dygn efter 8 olika stödbehovsnivåer.
- För individer med beslut om boendestöd är förslaget att utföraren ersätts per månad efter 5 olika stödbehovsnivåer.
- För individer med beslut om sysselsättning är förslaget att utföraren ersätts per månad efter en schablonersättning som är lika hög för samtliga individer oavsett stödbehov.

- För individer med beslut om omsorgsinsats är förslaget att utföraren ersätts efter samma ersättning som den kommunala utföraren inom äldreomsorgen. Ingen utförd tid krävs.
- För individer med beslut om serviceinsats har utförd tid räknats om till en ersättning per månad. Ingen utförd tid krävs. Här kan ersättningsnivån justeras om ersättningen för service justeras under 2021.

Ersättningsmodell vård- och omsorgsboende

Kommunal utförare i Vårdboendenämnden ersätts med en intäktsbaserad ersättning för belagda dygn, permanent boende respektive korttidsboende. Ersättningen baseras på olika vårdtyngder per de olika inriktningar som finns inom de olika boendena. Vårdboendenämnden själv styr sedan fördelningen till respektive enhet. Ersättningsmodellen ersätter även för parboendedygn. I dokumentet ” Regler för belagda dygn inom Vård- och omsorgsboende” finns styrprinciperna inom ersättningsmodellen.

Externa utförare ersätts enligt avtal.

Årliga justeringar av ersättningarna

Ersättningsnivåerna och beläggningskrav fastställs årligen av Programnämnd social välfärd. Verksamheter som ersätts med intäkt enligt LoV kan justeras årligen. Detta görs oftast den 1 april.

Programnämndens budget

Under Programnämnd social välfärd återfinns budget för statsbidrag för nyanlända, intäkter avseende avgifter för äldre, budget för personlig assistans, externa köp av gruppboende samt budgetanslag för samtliga ersättningsmodeller och hyror för vård- och omsorgsboenden samt grupp- och servicebostäder. Programnämnden har också budget för köp av administration där Programnämnden har ansvar enligt reglementet men där organisationen personalmässigt är placerad på kommunstyrelseförvaltningen. Budget finns också för utvecklingsåtgärder, föreningsbidrag, avtal med civila samhället och bidrag till seniorbostäder.

Utvecklingsmedel och riktade statsbidrag

För 2021 finns 7,5 mnkr avsatta för att arbeta med utveckling inom området där fortsatt fokus 2021 ligger på utveckling av rehabiliterande arbetssätt.

Programnämnden fördelar även de riktade statliga medel som Programnämnden har möjlighet att söka från Socialstyrelsen.

Föreningsbidrag och utvecklingsstöd

Ekonomiskt stöd är viktigt för att ideella krafter ska kunna komplettera kommunens förebyggande arbete. Programnämnden har en nära samverkan med det civila samhället, bland annat genom olika former av ekonomiskt bidrag till olika föreningar.

Föreningsbidrag ges till föreningar som har aktiviteter som kompletterar programområdets verksamheter inom IFO och för personer med behov av funktionsstöd. Programnämndens föreningsutskott beslutar om fördelning av föreningsbidrag för en treårsperiod i taget och har en beredande funktion till programnämndens för ettårigt utvecklingsstöd. Genom föreningsbidrag vill Programnämnden främja kontinuitet i föreningars verksamhet, medan utvecklingsstödet är ett temporärt och kortare bidrag föreningar kan ansöka om.

Programnämnden beslutade under hösten 2020 om reviderade av riktlinjen för ekonomiskt stöd till bostäder för äldre. Riktlinjerna anger att ekonomiskt stöd kan ges till fastighetsägare som erbjuder bostäder med en nedre åldersgräns på 70 år och som uppfyller kriterierna.

Programnämnden bidrar även med mer omfattande ekonomiskt stöd till föreningar via avtal. Varje avtal reglerar om och hur årlig uppräknings sker.

3.4 Unika servicegarantier

Servicegarantierna är kommunens verktyg för att ange för medborgarna vilken service-/kvalitetsnivå de kommunalt finansierade tjänsterna har. De unika servicegarantierna fastställs av programnämnden. Programnämnden svarar för att etablera, analysera, revidera, ta bort och lägga till garantier. Inför 2021 har en översyn av servicegarantierna gjorts.

Det är viktigt att medborgarna upplever att de får en bra och snabb service av oss som arbetar i Örebro kommun. Kvaliteten på våra tjänster ska vara god och medborgarna ska få ett gott bemötande av oss. Vi ska vara tillgängliga för medborgarna. Medborgarnas behov och intressen står i centrum. Vår service ska vara på lika villkor för kvinnor och män, flickor och pojkar.

Socialnämnden

- Du som ansöker om hjälp för dina missbruksproblem ska få en besökstid inom sju arbetsdagar från det att förvaltningen tagit emot ansökan.

Hemvårdsnämnden

- Du har rätt till vård- och omsorgsplan: Tillsammans med oss planerar du din vård och omsorg samt dina aktiviteter inne och ute så att detta utförs utifrån dina behov. Dina anhöriga får delta om du vill
- Du garanteras att få en kontaktperson utsedd. Du har rätt att byta kontaktperson om du vill
- Dina tider för mat och mellanmål anpassas efter dina behov
- Vi hör av oss till dig, om den planerade tiden för besök ändras. Vi hör också av oss till dig om det kommer en annan person än den som tidigare planerats
- Du garanteras hjälp med att sköta din mun- och tandhälsa
- Du garanteras hjälp med att sköta och hantera din hörsel- och synhjälpmedel
- Du som har stöd från kommunens sjuksköterska garanteras få en genomgång av dina läkemedel en gång per år eller vid behov
- Du har rätt att ta del av din vård- och omsorgsdokumentation
- Ditt trygghetslarm fungerar
- Dina nycklar förvaras och hanteras på ett säkert sätt
- All personal som kommer till dig bär namnskytt och i hemvården även synlig legitimation

Vårdboendenämnd

- Du har rätt till en vård- och omsorgsplan: Tillsammans med oss planerar du din vård och omsorg samt dina aktiviteter inne och ute så att de utförs utifrån dina behov. Dina anhöriga får delta om de vill
- Du garanteras att få en kontaktperson utsedd. Du har rätt att byta kontaktperson om du vill

- Dina tider för mat och mellanmål anpassas efter dina behov
- Du garanteras hjälp att sköta din mun och tandhälsa
- Du garanteras hjälp att sköta och hantera din hörsel- och synhjälpmedel
- Du som har stöd från kommunens sjuksköterska garanteras få en genomgång av dina läkemedel en gång per år eller vid behov
- Du har rätt att ta del av din vård- och omsorgsdokumentation
- Dina nycklar förvaras och hanteras på ett säkert sätt
- All personal som kommer till dig bär namnskytt och i hemvården även synlig legitimation

Funktionsstödsnämnd

- Vi tar snarast kontakt, senast två veckor efter att vi har erhållit beslut om insats. Du får en fadder* som utses i personalgruppen och som ansvarar för att tillsammans med dig planera din insats. Garantin gäller i daglig verksamhet, bostad med särskild service, boendestöd, korttidsvistelse och korttidsstillsyn (* Fadder benämns inom socialpsykiatrin som kontaktperson).
- Vi tar fram och följer en särskild plan, dels då du påbörjar insatsen, dels då du avslutar den
- Vi gör en plan inom två månader från att insatsen påbörjas tillsammans med dig, som handlar om dig och ditt fortsatta deltagande i insatsen
- Du har rätt att ta del av din dokumentation

Överförmyndarnämnden

- Gode män och förvaltare som önskar lämna sitt uppdrag bör entledigas inom tre månader från det att begäran inkommit

Programnämnd social välfärd

- Du som söker stöd för att klara ditt vardagliga liv blir kontaktad av ansvarig biståndshandläggare inom tre arbetsdagar efter din ansökan har inkommit

3.5 Övriga styrprinciper

Boendeplatser vård- och omsorgsboende samt bostad med särskild service

Programnämnden beslutar om antal platser och inriktning för vård- och omsorgsboendeplatser samt för platser för grupp- och servicebostad enligt LSS. Utökning av platser sker via lokal- och bostadsförsörjningsplan med tillhörande investeringsplan.

Hyor

Grundprincipen är att hyreskostnad med tillhörande budget finns på respektive förvaltning/nämnd. I de fall som verksamheten ersätts med en intäkt enligt LoV har verksamheten kostnaden men ingen budget. Ersättningen för hyreskostnaden kommer via ersättningsmodellen. Verksamheten har kostnaden för att ha incitament att vara resurseffektiv. Programnämnden har hyreskostnad och budget för de verksamheter som ersätts med en dygnsersättning för grupp- och servicebostad, för vård- och omsorgsboendeplats samt för socialpsykiatrin. Verksamheterna har liten möjlighet att själva påverka storlek och kostnader gällande lokaler samt ingen möjlighet att själva stänga eller minska antalet platser.

Indikatorer

Nämnden beslutar om vilka mätbara indikatorer som ska vara kopplade till respektive mål. Indikatorerna ska sedan användas för att följa upp hur nämndens arbete har bidragit till att nå målen.

Delegationsordning

Programnämnden uppdaterar och reviderar delegationsordningen löpande när behov uppstår.

Upphandling

”Riktlinjer för hållbar upphandling” och ”Upphandlingspolicy Örebro kommun” ska följas som grund. Särskilt angeläget är det kommundemensamma arbetet med att utveckla social och ekologiska krav i samband med upphandling.

De externa utförare som utför tjänster åt kommunen enligt LoU eller LoV styrs och följs upp utifrån krav i avtal beslutade av programnämnden.

Styckeköp av placeringar hanteras direkt via direktupphandling eller ramavtal. I nuläget hanteras dessa avtal av driftsnämnderna samt av Programnämnd social välfärd.

Social hänsyn

Programnämnden bidrar med ekonomiskt stöd till föreningar via avtal. När den ideella verksamheten är av marknadsmässig karaktär genomför programnämnden upphandling av tjänsten, antingen via direktupphandling eller upphandling enligt LoU. Inriktningen är att så långt det är möjligt stödja den sociala ekonomin vid upphandling genom att lyfta in sociala hänsyn i upphandlingsförfarandet.

Vid upphandlingar där syftet är att avtala om verksamhet som har som främsta syfte att stödja social och yrkesmässig integration av personer som på grund av vissa omständigheter har svårt att komma in på arbetsmarknaden, ska det alltid undersökas om möjligheten att använda reserverad upphandling där endast så kallade sociala företag får möjlighet att lämna anbud.

Överenskommelser

Överenskommelse tecknas med Myndighetsavdelningen som organisatoriskt finns inom Kommunstyrelseförvaltningen men där ansvar och tilldelad budget finns hos Programnämnd social välfärd.

Överenskommelsen innehåller ekonomiska förutsättningar, utvecklingsuppdrag och indikatorer. Uppföljning sker i enlighet med den ordinarie uppföljningsprocessen under året.

Programnämnd social välfärd har överenskommelser med egenregi inom tjänsteområdet, omvårdnad, service och vård och omsorgsboenden. I överenskommelserna med egenregi framgår kraven på den kommunala utföraren. Dessa överensstämmer med de krav i avtal som kommunen har tecknat med privata utförare i valfrihetssystemet. Överenskommelser träffas mellan förvaltningschef och programdirektör för avsedd tjänst. Under 2021 fortsätter arbetet med överenskommelser mellan Programnämnd och Driftsnämnder för de verksamheter som är konkurrensutsatta enligt LoV och LoU.

4 Politisk inriktning

Den pågående Coronapandemin påverkar verksamheterna inom Social välfärd på ett mycket tydligt sätt. Lärdomar och slutsatser av hanteringen av pandemin måste göras under lång tid framöver när väl pandemin har gått över. Även om vi redan nu kan säga att personalen inom verksamheterna inom programområdet har gjort ett otroligt arbete under givna förutsättningar kan dessa slutsatser komma att leda till nya arbetssätt och prioriteringar i framtiden.

Den politiska majoriteten vill under 2021 ha tre fokusområden, vid sidan om att hantera den pågående pandemin och dess effekter. Det handlar om att fortsätta sträva mot en ekonomi i balans, öka kvaliteten inom äldreomsorgen samt satsa på tidigare insatser riktade mot ungdomar.

Arbetet med att nå en ekonomi i balans i alla nämnder och en långsiktigt hållbar ekonomi i hela programområdet är prioriterat. Insatser för att fortsätta vända utvecklingen med ekonomin för den kommunala utföraren av hemvård behöver ske inom ramen för strukturförändringsprogrammet. Socialnämndens och Funktionsstödsnämndens verksamheter måste anpassas till kostnadsläge och budgetramar. De i Programplanen angivna målen och inriktningarna som handlar om ekonomi kommer därför under 2021 att prioriteras.

Programnämnden, Vårdboendenämnden och Hemvårdsnämnden ska inom ekonomiskt ange ramar prioritera kvaliteten inom vård och omsorg. Under förutsättningar att det aviserade statsbidraget till äldreomsorgen beslutas av Sveriges riksdag kommer 15 miljoner kronor satsas på ökad bemanning inom vårdboenden. Arbetet mot ofrivillig ensamhet, ökad kontinuitet inom hemvården, stärkt kompetens och bättre arbetsvillkor hos personalen är andra prioriteringar.

Tidiga insatser riktade mot unga som riskerar hamna i kriminalitet, missbruk och/eller gängkriminalitet är det tredje fokusområdet. Programnämnd, Socialnämnd och Funktionsstödsnämnd ska prioritera kartläggning, analys och uppföljningar för att skapa evidensbaserade insatser, detta ska ske genom samverkan och dialog med andra aktörer, såsom skola, region, polis för att säkerställa ett väl fungerande arbete riktat mot unga. Att utveckla redan pågående arbete, med exempelvis sociala insatsgrupper, fältassistenter och familjecentraler är av stor vikt.

Utöver detta ser den politiska ledningen att det är politiskt prioriterat att en pott för utvecklingsmedel för föreningar tas fram, så att nya föreningar, föreningar påverkade av pandemin och föreningar med innovativa lösningar på kommunens och samhällets utmaningar kan ges stöd.

5 Planering av nämndens verksamhet och utveckling

Programnämnd social välfärd har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att grunduppdrag enligt nämndreglementet utförs
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål i Övergripande strategier och budget (ÖSB),
- säkra förutsättningar för kvalitativa tjänster för medborgaren
- fördela resurser för att skapa förväntade incitament och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Detta ska utföras i enlighet med den värdegrund och de principer som ÖSB förmedlar. Programnämnden ska i denna plan redovisa vad som ska åstadkommas för att säkra grunduppdrag och därmed bidra till utveckling inom vart och ett av Kommunfullmäktiges mål. Till varje kommunfullmäktigemål har ett antal inriktningar formulerats i ÖSB, som är satsningar som ska genomföras under det kommande året.

Programnämnd social välfärds bidrag under varje kommunfullmäktigemål faller inom någon av följande varianter:

- Att nämnden beskriver vad nämnden ska uppnå genom en insats (utifrån Kommunfullmäktiges mål och inriktningar) som kommer leda till önskvärd utveckling (ett eller flera åtaganden)
- Att nämnden beskriver hur nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetssätt.
- Att nämnden beskriver varför målet inte bedöms som relevant för nämnden.

För varje mål som anses relevant ska framgå hur samverkan med andra nämnder, bolag eller externa aktörer bör bedrivas för bättre effekt. Det bör även anges indikatorer som signalerar (eller andra sätt att säkra) i vilken utsträckning nämnden bidrar till målinriktad utveckling och ett säkrat verksamhetsuppdrag.

Nämnden ska inom varje målområde redovisa de inriktningar nämnden omhändertagit.

Beskrivningen av åtaganden kan ske sammantaget för flera mål. Nämnden kan även ange egna nämndmål inom varje målområde.

5.1 Målområde 1 - Örebroare i sin fulla kraft

Här redovisas hur nämnden ska bidra (vilka effekter som ska uppnås) till utveckling inom de olika målen i målområde 1. Indikatorer för målområdet redogörs för i slutet av avsnittet.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I Örebro kommun ska skillnaderna i livsvillkor och förutsättningar mellan kön, socioekonomisk ställning, funktionsnedsättning och geografiska skillnader minska

Nämndens åtagande:

- Vid planering och genomförande av programnämndens lokalförsörjningsplan med tillhörande investeringsprogram ska kommunens sammansättning som helhet beaktas.
- Nämndens fastställande och justering av hyresnivåer ska ske med hänsyn till målgruppens förutsättningar.
- Nämnden ska aktivt verka för ett stärkt integrationsfrämjande arbete i kommunen.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska förbättra förutsättningarna för medborgarna att påverka sin framtid och vårt demokratiska samhälle

Nämndens åtagande:

- Nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetsätt. Genom möjligheten att välja utförare så ges medborgarna en större påverkansmöjlighet och genom föreningsutskottet ges möjlighet till en ökad insyn i- och samverkan med kommunen.
- Nämnden ska utöka befintliga samarbeten med andra nämnder och förvaltningar, i syfte att stötta arbetet som leder till en ökad medborgardialog och ett ökat inflytande.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska stärka förutsättningarna för en samverkan med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kultur- och fritidslivet i Örebro kommun ska vara tillgängligt för alla

Nämndens åtagande:

- Nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetsätt genom att bl.a. föra en aktiv dialog med näringslivet och fasta samverkansformer med Region Örebro län.
- Nämnden ska aktivt verka för- och delta vid nätverksträffar, mötesplatser, träffpunkter och dialoger med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer.
- Nämnden ska verka för att verksamhetslokaler tillgängliggörs för civilsamhället när de ej används av kommunen.

- Nämnden ska utöka sin samverkan med civilsamhället och se till att fler blir medvetna om stadens utbud av kultur och fritidsliv.

Inriktningar som nämnden omhändertagit inom målområdet:

- Örebro kommuns verksamheter ska tillsammans med det civila samhället och andra aktörer hitta nya former för samverkan i arbetet för ökad gemenskap och inkludering.
- Det integrationsfrämjande arbetet i kommunen ska stärkas i enlighet med målen i programmet för hållbar utveckling.
- Utveckla samarbete och stöd till verksamheter inom Örebro kommun och kommunala bolag gällande tillgänglighetsfrågor.
- Kulturkvarteret ska etableras som Örebros nya mötesplats och ett nav för skapande, demokrati och medborgarinflytande ska utvecklas, med särskilt fokus på barn och ungdomar.

Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 1	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2021
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - hänsyn till åsikter och önskemål, andel (%)	K 89 M 90 T 89	K 92 M 93 T 92	Öka
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - hänsyn till åsikter och önskemål, andel (%)	K 78 M 74 T 77	K 86 M 79 T 84	Öka
Andel nöja med inflytande och delaktighet, FFF, helhetsbedömning samtliga utförare (%)	75		Öka

5.2 Målområde 2 - Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro

Här redovisas hur nämnden ska bidra (vilka effekter som ska uppnås) till utveckling inom de olika målen i målområde 2. Indikatorer för målområdet redogörs för i slutet av avsnittet.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Måluppfyllelsen i skolan ska öka

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Utbildning i Örebro ska bedrivas i en trygg lärandemiljö som stimulerar eleven till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapskraven samt nå sin fulla potential

Nämndens åtagande:

- Nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag genom möjliggörande av exempelvis SkolsAM, NP-resurs och Tillsammans för alla barns bästa (TABB).

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns näringslivsarbete ska bidra till långsiktig hållbar utveckling genom stärkt konkurrenskraft och goda förutsättningar för fler företag som skapar arbete till en växande befolkning

Nämndens åtagande:

- Nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag genom att skapa förutsättningar för- och säkra utbud av utförare inom social välfärdsområdet. Detta arbete sker i god dialog med det lokala och regionala näringslivet.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kommunens arbetsmarknadsinsatser ska i högre grad leda till egen försörjning för medborgare som idag står utanför arbetsmarknaden

Nämndens åtagande:

- Nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag genom att kommunicera nuvarande och framtida kompetensbehov inom programområdets tjänsteutbud.

Inriktningar som nämnden omhändertagit inom målområdet:

- I Örebro ska det finnas en tydlig struktur för arbetet med tidiga insatser för individer i behov av stöd.
- Utveckla och förbättra lek-och lärandemiljöer som stödjer inlärning och trygghet.
- Förbättra möjligheten till språkutveckling för barn med rätt till teckenspråk.
- Örebro kommun ska söka samarbete med etablerade öppna förskolor och aktivt uppmuntra att flera startar i områden där sådan mötesplats saknas.
- För att bättre kunna möta behoven hos individen ska alla berörda parter (verksamheter, nämnder och bolag) samverka med varandra för individens bästa.
- Systematiskt arbeta för god dialog med det lokala och regionala näringslivet i syfte att stärka samarbetet kring hållbar tillväxt och kompetensförsörjningsfrågor.
- Verka för att tillgängliggöra anpassade kortare utbildningar inom till exempel vuxenutbildning och yrkeshögskola som svarar mot näringslivets och det offentliga behov av kompetens.

Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 2	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2021
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – fick välja utförare, andel (%)	K 76 M 76 T 76	K 79 M 77 T 78	Öka

5.3 Målområde 3 - Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro

Här redovisas hur nämnden ska bidra (vilka effekter som ska uppnås) till utveckling inom de olika målen i målområde 3. Indikatorer för målområdet redogörs för i slutet av avsnittet.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kvaliteten inom vård och omsorg i Örebro ska vara hög och bemanningen ska öka. Antalet olika personer som besöker varje omsorgstagare inom hemvården ska minska

Nämndens åtagande:

- Nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdraget att ansvara för resursfördelning, att fördelningen får avsedd effekt och att utfärda kvalitetskriterier.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Samverkan mellan verksamheter och aktörer i arbetet med stöd, vård och service utgår ifrån individens behov och förutsättningar genom hela vårdkedjan

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Välfärdens alla verksamheter jobbar med främjande och rehabiliterande insatser, samt förebyggande arbete

Nämndens åtagande:

- Nämnden skapar förutsättningar för införandet av modellen Individens behov i centrum (IBIC) och ett rehabiliterande arbetssätt.
- Nämnden ska verka för ett utökat samarbete med andra nämnder, förvaltningar och aktörer, i syfte att kunna erbjuda ett mer samlat, tydligt och känt förebyggande arbete.
- Nämnden ska verka för ett samarbete med öppna förskolor.
- Nämnden ska verka för ett stärkt arbete mot våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck genom samverkan och utveckling av förebyggande och åtgärdande insatser.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun har ett strukturerat arbete för förbättrad psykisk hälsa i de verksamheter som möter människor i behov av stöd

Nämndens åtagande:

- Nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetssätt. Nämnden ska utöka befintliga samarbeten med nämnder, förvaltningar och andra aktörer, i syfte att hitta nya metoder och stötta arbetet som leder till en förbättrad psykisk hälsa.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Hela Örebro ska upplevas tryggare och ingen människa ska begränsas i sitt liv på grund av otrygga miljöer

Nämndens åtagande:

- Nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetssätt. Detta säkerställs bland annat genom lokalplanering, där hänsyn tas till trygga och tillgängliga inne- och utemiljöer, och nämndens bidrag i kommunens brottsförebyggande arbetet.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara narkotikafritt och konsumtionen av andra beroendeframkallande medel ska minska

Nämndens åtagande:

- Nämnden skapar förutsättningar för ett gott samarbete med Region Örebro län genom bland annat Maria ungdom, i syfte att gemensamt arbeta med barn och ungdomar med en missbruksproblematik.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun har en nollvision mot hemlöshet

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Alla barn har rätt till bra boendemiljöer och att inte leva i ekonomisk utsatthet

Nämndens åtagande:

- Nämnden ska aktivt delta i kommunens övergripande arbete mot hemlöshet.
- Nämnden skapar förutsättningar för ett utökat samarbete inom programområdet genom bland annat Kvarbo-arbetet, i syfte att förebygga vräkningar.

Inriktningar som nämnden omhändertagit inom målområdet

- Bemanningen inom vård- och omsorgsboenden ska öka.
- Arbetet för att motverka och bryta människors ofrivilliga ensamhet ska stärkas. Örebro kommun ska i samarbete med andra aktörer och med hänsyn till rådande restriktioner hitta nya metoder för människor att mötas.
- Samverkan inom kommunen och med andra aktörer i det trygghetsskapande och socialt förebyggande arbetet ska stärkas i hela Örebro kommun.
- Örebro kommun har ett strukturerat arbete för förbättrad psykisk hälsa i de verksamheter som möter människor i behov av stöd.
- Identifiera och komplettera insatser och utarbeta kommungemensamma strategier för ökad psykisk hälsa hos grupper med särskilt stor utsatthet av psykisk ohälsa.
- Alla barn har rätt till bra boendemiljöer och att inte leva i ekonomisk utsatthet.
- Miljöer där barn och ungdomar vistas ska vara fria från narkotika.
- Arbetet med att minska andelen barn i ekonomiskt utsatta hushåll ska följas upp och utvecklas i linje med Örebro kommuns program för hållbar utveckling.

- I arbetet med att få fram fler bostäder i Örebro kommun behöver bostäder för äldre, människor i ekonomisk utsatthet och bostäder med fokus på fysisk tillgänglighet beaktas.
- Stärka arbetet mot våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck genom samverkan och utveckling av förebyggande och åtgärdande insatser.

Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 3	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2021
Andel nöjda med trygghet, FFF, samtliga verksamheter, samtliga utförare (%)	63		Öka
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - trygghet, andel (%)	K 88 M 91 T 89	K 88 M 89 T 89	Öka
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - trygghet, andel (%)	K 90 M 82 T 88	K 90 M 83 T 88	Öka
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel nöjda (%)	K 90 M 90 T 90	K 90 M 93 T 91	Öka
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel nöjda (%)	K 82 M 80 T 81	K 87 M 78 T 84	Öka
Antal genomförda individuppföljningar, SoL	2 300	2 292	Öka
Antal genomförda individuppföljningar, LSS	100	310	Öka

5.4 Målområde 4 - Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet

Här redovisas hur nämnden ska bidra (vilka effekter som ska uppnås) till utveckling inom de olika målen i målområde 4. Indikatorer för målområdet redogörs för i slutet av avsnittet.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns boende- och livsmiljöer ska vara hälsosamma, trygga, säkra och skapa förutsättningar för jämlika uppväxtvillkor samt möjliggöra för kommunens invånare att leva ett gott liv oavsett var man bor

Nämndens åtagande:

- Nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag genom att skapa förutsättningar för trygga och säkra boenden för personer med särskilda behov.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara en sammanhållen stad med stadsdelar som kompletterar varandra och där vi aktivt arbetar för att minska barriärer

Nämndens åtagande:

- Nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag genom att bostäder för personer med särskilda behov och verksamhetslokaler placeras på ett kompletterande och inkluderande sätt.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**I ett växande Örebro motsvarar bostadsbyggandet, verksamheter och samhällsfastigheter befolkningsökningen och näringslivets behov**

Nämndens åtagande:

- Nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag genom att nämndens handlingsplan för lokalförsörjning följer kommunens befolkningsprognoser.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro kommun upplevs som en attraktiv plats som lockar allt fler med efterfrågad kompetens**

Nämndens åtagande:

- Nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetsätt framförallt genom lokalförsörjningsarbetet och samarbetet med andra programområden, bolag, både interna och externa samt övrigt näringsliv.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Fortsätta utveckla och genomföra insatser för att underlätta för ett hållbart resande med klimatsmarta, utrymmessnåla och kapacitetsstarka trafikslag**

Nämndens åtagande:

- Nämnden ska underlätta digitala mötesformer och att resor kan ske med andra transportmedel än bil.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro kommun ska präglas av platser som främjar skapande, rörelse, god folkhälsa och som stimulerar möten mellan människor**

Nämndens åtagande:

- Nämnden ska utreda möjligheten att skapa mötesplatser där möten mellan generationer och grupper främjas.

Inriktningar som nämnden omhändertagit inom målområdet

- Vidareutveckla metoder och arbetsätt för jämlika livsmiljöer i Örebro kommun.
- Skapa förutsättningar för prismässigt efterfrågade bostäder i hela kommunen.
- Skapa förutsättningar för en ändamålsenlig förmedling av olika former av hyresbostäder för att säkerställa medborgarnas möjlighet till en fungerande livssituation.
- Vidareutveckla det serviceinriktade förhållningssättet med effektiva processer gentemot näringslivet.
- Utveckla den gemensamma bilden av platsen Örebro och vad som är Örebros framgångsfaktorer.

Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 4	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2021
Beläggningsgrad, vård och omsorgsboende, permanent respektive korttid, samlat värde för programområdet (%)	96,3		-
Beläggningsgrad, bostad med särskild service, LSS, samlat värde för programområdet (%)	99,9		-
Brukarbedömning boende särskild service SoL - Brukaren trivs alltid hemma, andel (%)	76		Öka
Brukarbedömning boendestöd SoL - Brukaren trivs alltid hemma, andel (%)	86		Öka
Brukarbedömning gruppboende LSS - Brukaren trivs alltid hemma, andel (%)	79		Öka
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - trivs med rum/lägenhet, andel (%)	K 74 M 70 T 73	K 73 M 61 T 70	Öka

5.5 Målområde 5 - Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald

Här redovisas hur nämnden ska bidra (vilka effekter som ska uppnås) till utveckling inom de olika målen i målområde 5. Indikatorer för målområdet redogörs för i slutet av avsnittet.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att klimatbelastningen per person i Örebro ska vara på en nivå, som om den tillämpas globalt, inte äventyrar jordens klimat

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska fortsätta öka tillförseln av ny förnybar energi, utveckla energieffektiviseringsåtgärder samt öka andelen förnybar energi som används, med syfte att minska såväl kostnad som klimatpåverkan

Nämndens åtagande:

- Nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag bland annat genom krav vid upphandling i lokalförsörjningsprocessen.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns vattenförekoster ska uppnå god status och dricksvattenresurserna ska vara långsiktigt tryggade

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska binda samman kommunens grönstruktur samt värna om och bidra till ökning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster

Nämndens åtagande:

- Målen bedöms inte som relevanta för nämnden då detta inte ligger inom ramen för uppdragen inom Programnämnd social välfärd.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Avfallet i Örebro kommun ska minska till mängd och farlighet samtidigt som återvinningen ska öka

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att ha miljömässig och organisatorisk motståndskraft för extrema väderhändelser och ett förändrat klimat

Nämndens åtagande:

- Nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag genom att skapa förutsättningar för att verkställa kommungemensamma riktlinjer.

Inriktningar som nämnden omhändertagit inom målområdet

- Jämfört med år 2000 ska klimatbelastningen minska med minst 40 procent per invånare för det geografiska området Örebro kommun, samt minska med minst 80 procent per invånare för Örebro kommunkoncern.
- Arbeta med att brett implementera programmet för hållbar utveckling, klimatanpassningsplanen och avfallsplanen.
- Utveckla kommunens arbete med att uppmuntra och möjliggöra för en hållbar livsstil hos kommuninvånarna.
- Arbeta för ökad hänsyn till ekosystemtjänster inom det kommunala uppdraget.
- Fortsätta arbetet med att förbättra utsorteringen av avfall.
- Kartlägga kommunens egna fastigheters energieffektiviseringspotential.

5.6 Målområde 6 - Hållbara och resurseffektiva Örebro

Här redovisas hur nämnden ska bidra (vilka effekter som ska uppnås) till utveckling inom de olika målen i målområde 6. Indikatorer för målområdet redogörs för i slutet av avsnittet.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Nämnder och styrelser i kommunen ska säkerställa hög budgetföljsamhet

Nämndens åtagande:

- Programnämnd social välfärd står inför stora ekonomiska utmaningar de kommande åren. Nämnden behöver därför arbeta för en långsiktig och hållbar ekonomi i samarbete med driftsnämnderna och övriga programnämnder för att nå en önskad utveckling.
- Nämnden ska ge tydliga direktiv avseende till driftsnämnderna utifrån de ekonomiska förutsättningarna.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska ha en långsiktig och hållbar ekonomi, där varje nämnd och dess verksamheter bidrar till en god ekonomisk hushållning av kommunens resurser

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta nämndövergripande för att nå högsta möjliga resursnytta

Nämndens åtagande:

- Utveckla och ta fram strategiskt arbetssätt för ekonomistyrning i syfte att skapa långsiktighet, struktur och en ekonomi i balans för programområde social välfärd.
- Öka samverkan i tidiga skeden inom programområde social välfärd för att uppnå effektivare resursutnyttjande och bättre genomförbarhet.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Vid fördelningen av de ekonomiska medlen i kommunkoncernens olika verksamheter ska jämställdhet beaktas

Nämndens åtagande:

- Nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetssätt. Detta säkerställs bland annat genom resurstilldelning och könsuppdelad statistik.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Som attraktiv arbetsgivare ska Örebro kommun rekrytera, utveckla och behålla kompetenta och engagerade medarbetare för att utveckla kommunens verksamheter

Nämndens åtagande:

- Nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag genom att analysera behov och risker vad avser nuvarande och framtida kompetensbehov till programområdets tjänsteutbud samt genom en utvecklad samverkan med akademin.

Inriktningar som nämnden omhändertagit inom målområdet

- Genomföra översyn av investeringsprogrammet för att ytterligare minska den framtida kostnadsutvecklingen.
- Utöka dialogen med marknaden inför upphandling för att säkerställa en effektiv upphandlingsprocess samt för att bredda underlaget av marknadsaktörer.
- Verka för mer närproducerade livsmedel via upphandling, i enlighet med klimatstrategin.
- Stärka de sociala kraven i samband med upphandling i syfte att i högre grad leda till anställning eller praktik.
- Implementera, förankra och följa upp kommunens nya riktlinjer för personalomställning.
- Örebro kommun ska arbeta nämndövergripande för att nå högsta möjliga resursnytta.
- Genom metodutveckling säkra välfärdens kvalitet i tider av demografisk förändring under de kommande åren.
- Utvärdera kommunens krishantering med anledning av Coronapandemin.
- Utveckla principer för ekonomistyrning som skapar incitament för kostnadsmedvetenhet, förnyelse och effektivitet med kommunens medel.

Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 6	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2021
Ekonomisk avvikelse, egen verksamhet, mnkr	-15,8	15,9	+0
Ekonomisk avvikelse, programområdet, mnkr	-145,2	-127	+0
Ekonomisk avvikelse för intraprenader, mnkr	21,2	24,5	I balans
Nettokostnadsavvikelse, Individ och familjeomsorg	11,3	Minska	Minska
Nettokostnadsavvikelse, Vård och omsorg	16,7	Minska	Minska
Nettokostnadsavvikelse, LSS	-1,9	I balans	I balans

6 Planering för Programnämndens resurser

Det finns lagkrav på kommunen att ange mål och riktlinjer för verksamheten som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Ekonomisk hushållning uppnås om kommunen utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. Lagen innefattar även krav på att resurserna utnyttjas effektivt. Därför ska också verksamheten ange de mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning för verksamhetsåret.

Programnämndens uppdrag är bland annat att svara för resursfördelning och att fördelningen får avsedd effekt. I avsnittet finns information om hur budgetmedel fördelas till samtliga utförare av sociala välfärdstjänster och till kommunstyrelseförvaltningen (för stöd/tjänster).

6.1 Ekonomi

6.1.1 Programområdets ekonomi

Det ekonomiska resultatet för 2020 visar på ett underskott med -50,1 mnkr i jämförelse med budgetram, vilket är en markant förbättring än bokslut 2019 som slutade på -145,1 mnkr. Vid jämförelse av nettokostnaden 2020 med 2019 visar den på en ökning med 3 procent mellan åren.

Ekonomiska effekter av Covid-19 har varit omfattande under 2020, såväl som i form av statsbidrag, merkostnad, stängd verksamhet och minskad efterfrågan av välfärdstjänster. Programnämnden sökte vid två tillfällen 2020 statsbidrag för merkostnad för till Covid-19 enligt förordningen (2020:193). Staten ersatta sjuklönekostnaderna för perioden april-juni 2020 och för perioden augusti-december 2020 ersattes sjuklönekostnader utöver än vad som kunde anses som normalt.

Inom Programområdet behöver Driftsnämndernas budgetföljsamhet förbättras utifrån det aktuella ekonomiska läget. Under 2020 påbörjades ett arbete med att identifiera verksamhetsområden som har potential till kostnadsminskningar i syfte att på sikt nå en budget i balans för hela programområdet, arbetet kommer att fortsätta under 2021 och framåt. Samtidigt som osäkerheten med anledning av covid-19 och dess ekonomiska effekter 2021 är fortsatt svåra att förutse.

Följande förändringar är gjorda i förhållande till programområdets utgående budgetram i december 2020.

Budget 2021	
Programområde Social Velfärd, belopp i tkr	3 275 748
Volymkompensation, LSS	23 700
Volymkompensation, socialtjänst	6 000
Hyrestrappa, Karlslund, vård- och omsorgsboende	1 000
Löneöverhäng, 2020	12 363
Minskad hyreskostnader, Ädelgården, delårseffekt	-301
Flytt av budget, Stiftelsen Activa till Vuxam	-5 048
Minskning 14 vårdboendeplatser, Askenäs	-6 031
Finansiering Rekryteringscenter	-464
Finansiering Kommunikatör i beredskap	-83
Omorganisation, decentralisering planerare	405
Förvaltarenhet	800
Effektiviseringskrav, generellt, KS	-30 610
Låglönesatsning, helårseffekt 2021, Ks dec 2020	4 190
Helårseffekt, vårdboendeplatser, Rynningeviken, Ks dec 2020	5 519
Stödboende, tjejobo, hyresökning efter renovering, Ks dec 2020	350
Löneöverhäng, 2020, Ks dec	17 986
Löneöversyn 2020, Ks dec	-22 750
Barn och ungdomssatsning, socialtjänst, Ks jan 2020	1 000
Summa	3 283 751

Programområdets beslutade budgetram för 2021 uppgår till nästan 3,3 miljarder kronor och i budgetramen ingår de beslut som Kommunstyrelsen fattade i december 2020 och i januari 2021.

Nedan görs en beskrivning av de politiska prioriteringar som gjorts.

Permanent årligt tillskott för att stärka äldreomsorgen.

Regeringen avser att avsätta 4 miljarder under 2021 till landets kommuner för att säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer. Preliminär fördelning, som baserar sig på folkmängd 1 november 2019, visar att Örebro kommun erhåller 53 974 374 kronor.

Under förutsättning att Programnämnden erhåller tilläggsanslag från Kommunstyrelsen för det riktade statsbidraget för vård och omsorg, görs följande satsningar:

Vård- och omsorgsboende, inklusive ökad bemanning, PN	22,8 mnkr
Kvalitetsutvecklingspott, anslag, PN	5,0 mnkr
Volymökning, hemvård och service, PN	9,4 mnkr
Kompensera för utebliven lönekompensation, PN	10,2 mnkr
Kompensera minskat statsbidrag voo, PN	1,0 mnkr
Demensteam, mobila teamet, omvårdnadshjälpmedel, HVN	3,9 mnkr
Mobila teamet, mobilt närsjukvårdsteam, kapitaltjänstkostnader, PN	1,5 mnkr

Volymökningsmedel LSS

För volymökning inom LSS-området 2021 är 23,7 mnkr avsatta. Av dessa reserveras 1,4 mnkr för att finansiera utökning av en plats i barnbostad (BUV). Återstående belopp om 22,3 mnkr förväntas förbrukas under 2021, och fördelas enligt följande:

- För personlig assistans bedöms ett volymbehov på 6,4 mnkr.
- För Bostäder med särskild service bedöms ett volymbehov på 4,3 mnkr för delårseffekt av nya gruppboendestäder.
- För särskilt boende (SoL/LSS) bedöms ett volymbehov på 2,1 mnkr för delårseffekt av nya gruppboendestäder.
- För köp av extern utförare (vuxen) inom särskilt boende (LSS) bedöms ett volymbehov på ca 4,2 mnkr.
- För köp av extern utförare (vuxen) inom särskilt boende (SoL) bedöms ett volymbehov på ca 2,8 mnkr
- För ett utökat behov av köpta platser inom bostad, korttidsstillsyn och korttidsvistelse för barn, bedöms ett volymbehov på ca 1,3 mnkr.
- För tillkommande gruppboendestäder och fler antal servicelägenheter bedöms ett volymbehov för hyror med ca 1 mnkr.

Inom verksamhetsområdet kvarstår ett behov utöver ovan nämnda med sammanlagt 9 mnkr. Behovet består dels av en volymökning för korttidsboende (SoL). Därtill har den externa försäljningen av platser, både till andra kommuner och till Socialnämnden inom LSS och SoL för Barn- och ungdomsverksamheten minskat.

Volymökningsmedel Socialtjänsten

För volymökningar tilldelas Socialnämnden 6,0 mnkr

Barn och ungdomsinsatser, Socialnämnden

För att stärka finansieringen av insatser till barn och unga tilldelas 1,0 mnkr årligen. Ks 48/2021.

Medel för driftskostnadskonsekvenser för investeringar finns avsatt hos Kommunstyrelsen, avropas under 2021

- Förstärkt brandskydd vård- och omsorgsboende samt bostad med särskild service, 5,4 mnkr samt 0,7 mnkr.
- Nytt vård- och omsorgsboende, Kornellen, hyra fr o m december 2021, 1,2 mnkr
- Vård- och omsorgsboende, Vintrosa, korrigering/mätning av ytan innebär hyresökning, halvårseffekt 2021, 0,3 mnkr
- För anpassning av kök och matsal, 0,5 mnkr

6.1.2 Direktiv till programdirektör för social välfärd

- Utredning av ekonomisk ersättning av personlig assistans där målsättningen är att ersättningen för personlig assistans ska motsvara faktiska kostnader.
- Införa samma typ av ersättningsmodell gällande serviceinsatser som för omvårdnadsinsatser. Nytt ersättningsystem infördes 2 november 2020 för omvårdnadsinsatser.

6.1.3 Effektiviseringskrav från Kommunfullmäktige/Kommunstyrelsen

I ÖSB:n anges ett generellt effektiviseringskrav för Programområdet motsvarande 30,6 mnkr för 2021. För att verkställa effektiviseringskravet görs följande:

- Införande av avgift för resor till och från dagvårdsverksamhet samt införande av inkomstkontroll, beräknas ge 1,8 mnkr i ökade intäkter
- Volymen för köp av ”mattjänst” fortsätter att minska vilket möjliggör en budgetminskning med 3,0 mnkr
- Föreningsbidrag, minskning av budget med 1,0 mnkr
- Föreningsbidrag, ensamkommande, minskning av budget med 1,0 mnkr
- Bidrag till fastighetsägare för seniorbostäder, minskning av budget 1,0 mnkr
- Införande av resursfördelningsmodell för Socialpsykiatri möjliggör en minskning av budgeten med 3,0 mnkr
- Köp av administration på Myndighetsavdelningen, minskning av budget med 0,6 mnkr.
- Programnämndens utvecklingsmedel, minskning av budgeten med 1,0 mnkr
- Fortsatt effekt 2021 av tidigare beslut i Programnämnden, hyreshöjning för befintliga hyresgäster på vård- och omsorgsboendena, beräknas ge ca 4,0 mnkr i minskad nettohyra för Programnämnden.
- Fortsatt effekt 2021 av tidigare beslut i Programnämnden, minskning av budgeten för service 8 h utan biståndsbeslut, beräknad effekt på 3,0 mnkr.
- Riktat effektiviseringskrav till Hemvårdsnämndens anslagsfinansierade verksamhet, 1,0 mnkr
- Riktat effektiviseringskrav till Funktionsstödsnämndens anslagsfinansierade verksamhet, 0,4 mnkr
- Riktat effektiviseringskrav till Socialnämnden, 0,5 mnkr

I den ekonomiska genomlysningen för programområdets verksamheter som genomfördes under hösten 2020 har verksamhetsområden identifierats som visar på potential till kostnadsminskningar. Från genomlysningen har för 2021 två områden tagits med inom vård- och omsorgs vårdkedja i budgetarbetet motsvarande 13,0 mnkr:

- Fortsätt arbeta med att minska ”ytterfallen” inom hemvården, det finns i dagsläget ca 120 brukare med omfattande omvårdnadstimmar och det fortsatta arbetet förväntas minska omvårdnadstimmar inom hemvården och öka beläggningsgraden på vård- och omsorgsboendena.
- Översyn av demensriktlinjen med beslut i Programnämnden i början av 2021, som syftar till att minska omvårdnadstimmar inom hemvården och bidra till en högre beläggningsgrad på vård- och omsorgsboendena.

6.1.4 Effektiviseringskrav från Programnämnd social välfärd

Programnämndens budget för ersättningsmodeller har följande förändringar gjorts för att möta KS effektiviseringskrav.

- Köp av Omvårdnad	- 13,0 mnkr
- Köp av Serviceinsatser, borttag av 8 h fri service, helårseffekt	- 3,0 mnkr
- Köp av Mattjänst	- 3,0 mnkr
- Köp av Socialpsykiatri	- 3,0 mnkr

Från Programnämnden finns ett effektiviseringskrav i budgetramarna för ersättningsmodellerna.

- Köp av Omvårdnad	-1,0 mnkr
- Köp av Daglig verksamhet	-0,2 mnkr
- Köp av Vård och omsorgsboende	-2,1 mnkr
- Köp av Bostäder med särskild service	-0,9 mnkr

Programnämndens prisberäkning för ersättning utgörs av nettot av erhållna budgetkompensationer, indexuppräknings, volymförändringar, effektiviseringar, särskilda satsningar, och uppgår till totalt 44,3 mnkr.

- Köp av Omvårdnadsinsatser, intern och extern utförare	10,0 mnkr
- Köp av Daglig verksamhet, intern och extern utförare	1,8 mnkr
- Köp av Vård- och omsorgsboende, intern utförare	27,7 mnkr
- Köp av Bostäder med särskild service, intern utförare	4,8 mnkr

6.1.5 Planeringsreserv

Programnämnden har 2021 inte någon möjlighet att budgetera för en planeringsreserv utifrån det ekonomiska läget.

6.1.6 Nämndernas budgetramar

Fördelning av budgetramen 2021 per nämnd inom programområdet, belopp i tkr.

Programområde social välfärd	Budget 2021
Programnämnd	2 241 136
Socialnämnd	569 329
Funktionsstödsnämnd	127 761
Hemvårdsnämnd	296 767
Vårdboendenämnd	31 374
Överförmyndarnämnd	17 384
Summa	3 283 751

Socialnämnden	564 043
Volymkompensation	6 000
Kommunikatör i beredskap	-14
Låglönesatsning, helårseffekt 2021	17
Löneöverhäng, jan-mars 2021	1 671
Stödboende, tjejobo, höjd hyra	350
Effektiviseringskrav	-500
Office 365	-305
Finansiering "Bryggan"	-2 933
Barn och ungdomsinsatser	1 000
Ram 2021	569 329

Funktionsstödsnämnd	150 714
Omorganisering, planerar	151
Kommunikatör i beredskap	-14
Låglönesatsning helårseffekt 2021	211
Löneöverhäng, jan-mars 2021	220
Kompensation, Barn och unga	1 400
HSV, flytt till Hemvårdsnämnden	-24 249
Effektiviseringskrav	-400
Office 365	-272
Ram 2021	127 761

Hemvårdsnämnd	267 956
Rekryteringscenter	-62
Omorganisering, planerare	127
Kommunikatör i beredskap	-14
Låglönesatsning, helårseffekt 2021	182
Löneöverhäng, jan-mars 2021	1 037
Mobila teamet	600
Demensteam	2 035
Omvårdnadshjälpmedel	1 200
Omvårdnadshjälpmedel, IT	100
HSV från Funktionsstöd	24 249
Effektiviseringskrav	-1 000
Office 365	-48
Välfärdsteknik, lokalhyra, ledning	405
Ram 2021	296 767

Vårdboendenämnd	31 219
Omorganisering, planerare	127
Kommunikatör i beredskap	-14
Löneöverhäng, jan-mars 2021	42
Ram 2021	31 374

Överförmyndarnämnd	16 180
Kommunikatör i beredskap	-14
Löneöverhäng, jan-mars 2021	54
Utökning, tjänster	1 200
Office 365	-36
Ram 2021	17 384

6.1.7 Budgetram för Programnämnden

Programnämnd Social välfärd	Budget	Budget	Differens
Fördelad budget, 2021, tkr	2021	2020	2021-2020
Nämnd	1 300	1 300	0
Bidrag och avtal	22 901	30 029	-7 128
Programgemensamt	-64 747	20 803	-85 550
Regionen gemensamt	-3 003	-4 857	1 854
Verksamhetssystem	25 213	19 545	5 668
Förvaltarenhet	800	0	800
Köpkraft Myndighet	91 537	86 663	4 874
Valfrihet social välfärd	544 692	546 377	-1 685
Avgifter social välfärd	-126 382	-123 200	-3 182
Köp av verksamhet	1 800 595	1 718 054	82 541
Statsbidrag	-51 770	-49 079	-2 691
Summa	2 241 136	2 245 635	-4 499

Den totala budgetramen för Programnämnden uppgår till ca 2,2 miljarder kronor. I budgeten för programgemensamt finns budgeterat förväntade intäkter i form av tilläggsanslag från Kommunstyrelsen för indexuppräknings, statsbidrag riktat till vård- och omsorg och lönekomensation 2021 för den kommunala utföraren inom LoV.

6.1.8 Programnämndens beställning av stöd/tjänster från Kommunstyrelseförvaltningen

Myndighetsverksamheten

Tabellen nedan beskriver vilka tjänster som Programnämnd social välfärd beställer av Myndighetsverksamheten.

Finansiering Myndighetsverksamheten - SOU	2021 - ÅA	2021 - TKR
Ledning	6,00	6 130
Administration (Inkl. interna köp)	3,00	1 859
Boendesamordning SOL	2,00	1 299
Bostadsanpassning	5,00	3 501
Bostadsanpassningsbidrag		8 600
Debitering	5,00	3 113
Ersättning och kontroll	5,00	3 189
Samordninggrupp LSS	4,00	2 825
Handläggare LSS	19,50	13 853
Lss Gemensamt	2,00	1 374
MAS/MAR	5,00	4 114
Palliativa teamet	2,00	1 519
Uppföljning konkurrens	13,00	9 427
Utredning SOL	31,00	22 488
Vårdplaneringsteam	8,00	5 817
Summa	110,50	89 108
Rehabiliterande arbetssätt	4,20	3 046
Effektiviseringskrav 2021 (Enligt beslut PN)		-600
Summa Totalt Myndighetsverksamheten - SOU	114,70	91 554

I budgeten för 2021 har programnämnd social välfärd även tagit höjd för utveckling av taxor och avgifter. Avgiftsunderlaget beräknas kunna öka med ca 3,2 mnkr, där 1,3 mnkr motsvaras av volym/index. Genom att ytterligare utveckla avgiftssystemet beräknas intäkten öka med 1,9 mnkr, detta genom förslag på ny avgift inom dagverksamheten samt genom att införa kontroll av deklarerade inkomster inom äldreomsorgen.

6.1.9 Förutsättningar köp av verksamhet - omvårdnad- och serviceinsatser

Köpkraft av omvårdnadsinsatser

Köpkraften av omvårdnadsinsatser för 2021 beräknas vara inom tilldelad ram. Inför 2021 har ramen förstärkts med 3,7 mnkr för att kompensera tidigare års ackumulerade volymökningar. Köpkraften för omvårdnad gick in med en ny resursfördelningsmodell, med start 2/11 2020, som ger bättre förutsättningar att begränsa kostnadsutvecklingen. Den nya modellen för omvårdnad innebär ett skifte från den konsumtionsdrivande utförda tiden till en ersättning grundad i det beviljade omsorgsbehovet. Modellen stödjer även ett rehabiliterande arbetssätt och innehåller bonuskomponenter vid ett minskat omsorgsbehov. I den nya resursfördelningsmodellen kvarstår volymförändringar fortfarande som en rörlig variabel.

Rådande pandemi påverkar tillströmningen av nya individer, men har även påverkat befintliga omsorgstagare gällande utförda insatser. Det innebär att volymerna har minskat något under 2020 och förväntningarna på en volymökning inför 2021 är sammantaget lägre än tidigare prognoser.

Köpkraften behöver dock på sikt skapa en beredskap för att kunna möta en möjlig ökad efterfrågan efter pandemin, både avseende en tillbakagång till normala volymer och normal volymökning, men även med risk för ökning beroende på uppskjutet behov.

En översyn av modellens ersättningsnivåer för omsorgsinsatser, samt övriga schablonersättningar kan behöva göras redan under våren 2021, vartefter mer fakta och statistikunderlag inkommit.

	(Tkr)
Köpkraft omvårdnadsinsats utgående budgetram 2020	370 215
Avdrag för två biståndshandläggare	-1 256
Volymkompensation	3 700
Effektiviseringar omvårdnadsinsatser	-13 000
Effektiviseringskrav (Samtliga utförare)	-446
Effektiviseringskrav (Intern utförare)	-189
Budgetjustering välfärdsteknik	-404
Budgetkompensation för löner 2021 (inkl låglönesatning)	6 600
Köpkraft omvårdnadsinsats budgetram 2021	365 221

Programnämnd social välfärd har riktat ett effektiviseringskrav på köpkraften med 13 mnkr. Vårdtunga individer och effektivare vårdkedjor identifierats som potentialer för att kunna minska köpkraftens budgetutrymme.

Detta medför att priset för den interna utföraren kommer räknas upp enligt förfrågningsunderlag och överenskommelse, med formeln: $A * (1 + (p-y) / 100) = B$, där A är priset för 2020, p är det fastställda procenttalet avseende OPI för 2020, y är det fastställda procenttalet för omprövningskravet 2021 och B är priset år 2021. I förslag till pris 2021 är p 3,0 procent och y 0,30 procent för den interna utföraren och 0,45 procent för den externa utföraren. I förslaget till ersättning för den interna utföraren justeras priset med 2,70 procent (justering 0,30 procent), och för den externa utföraren justeras priset med 2,45 procent (justering 0,55 procent).

Serviceinsatser

Enligt förslag så kommer serviceinsatserna att förutom OPI-uppräknningen, justeras med helårseffekt för borttagande av service utan biståndsbeslut, till det kommer en volymkompensation för att täcka det utökade behovet av biståndsbedömd service. Programnämnd social välfärd kompenseras med uppräknningen för OPI med 3 procent.

	(Tkr)
Köpkraft serviceinsatser utgående budgetram 2020	45 938
Borttagande servie 8 h, helårseffekt	-3 000
Volymkompensation	4 850
Uppräkning OPI (enligt spelregler/index)	1 340
Köpkraft serviceinsatser budgetram 2021	49 128

Detta medför att priset för serviceinsatser kommer räknas upp enligt förfrågningsunderlag och överenskommelse, med formeln: $A * (1 + (p-y) / 100) = B$, där A är priset för 2020, p är det fastställda procenttalet avseende OPI för 2020, y är det fastställda procenttalet för omprövningskravet 2021 och B är priset år 2021. I förslag till pris 2021 är p 3,0 procent och y 0 procent.

För att skapa bättre förutsättningar ur ett längre perspektiv har ett utvecklingsarbete för att förbereda ett införande av ett rehabiliterande arbetssätt inletts. Rapport kring styrsystem och ersättningsmodeller finns med som en del i utvecklingsarbetet. En prioriterad del är att utveckla värdebaserade ersättningsmodeller.

Förslag till ersättningsnivåer för serviceinsatser från 1 april 2021 (kr).

	Service	
	Låg	Hög
Intern	409	457
Extern*	413	467

*Ersättningen innehåller moms-kompensation

Mattjänst

Inför 2020 överförs ramanslag för Mattjänstens köpkraft med motsvarande 13,4 mnkr. Utifrån tidigare förändringar i riktlinjen för mattjänstinsatsen har volymerna minskat för varje år. Därför bedöms att ytterligare 3,0 mnkr kan reduceras i budgetramen.

	(Tkr)
Köpkraft Mattjänst 2020	13 374
Justerad köpkraft mattjänst	-3 000
Köpkraft Mattjänst 2021	10 374

Ersättningen för mattjänst föreslås inför 2021 att räknas upp med 2 kr respektive 3 kr, beroende på ersättningsnivå (tätort eller glesbygd/landsort).

	Låg ersättningsnivå	Hög ersättningsnivå
Pris 2020	82,00	99,00
Indexökning	2,00	3,00
Pris 2021	84,00	102,00

6.1.10 Förutsättningar av köp av boenden – bostad med särskild service, boendestöd och sysselsättning, Socialpsykiatri

Förutsättningar för köpkrafterna inom bostad med särskild service inom LSS, samt särskilt boende, boendestöd och sysselsättning enligt SoL.

Köpkraft av Socialpsykiatri

Inför 2021 överförs ramanslag för Socialpsykiatriens köpkraft med motsvarande 120,5 mnkr. Med start 1 juli 2021 kommer en ny resursfördelningsmodell att sjasättas för att ge ersättning för de tre olika verksamheter som finns inom Socialpsykiatrien idag. Köpkraften för Socialpsykiatrien gör en effektivisering med totalt 3,0 mnkr. Ett ramanslag med motsvarande 2,1 mnkr tillförs för öppnande av en ny gruppboende under hösten 2021. Fram till dess att resursfördelningsmodellen startar fullt ut kommer verksamheten att ersättas med 1/12 per månad, av det ramanslag som fördelats.

Programnämnd social välfärds grundersättning för Socialpsykiatriens verksamheter 2021 ser ut enligt följande:

	(tkr)
Köpkraft utgående budgetram 2020	120 539
Riktad effektivisering 2021	-3 000
Ramanslag tillägg nytt boende	2 136
Budgetkompensation för löner 2021 (inkl låglönesättning)	2 060
Köpkraft socialpsykiatri budgetram 2021	121 735

6.1.11 Förutsättningar köp av boenden – bostad med särskild service, BMSS

Köpkraft av Bostäder med särskild service

Bostäder med särskild service har belastats eller kompenenserats likt andra verksamheter inför budget 2021, se tabell nedan. Volymbehov för öppnande av en ny gruppboende under hösten 2021 har medfört en ökad budget för modellen med ca 2,2 mnkr.

	(Tkr)
Köpkraft bostäder med särskild service	
utgående budgetram 2020	396 681
Nya bostäder 2021	2 154
Effektiviseringskrav	-867
Budgetkompensation för löner (inkl låglönesatsning)	7 612
Köpkraft bostäder med särskild service	
budgetram 2021	405 580

Ersättningsnivåerna för respektive stödbehovsnivå för 2021 kommer justeras enligt följande under 2021:

1 januari 2021 (Kkr per dygn)

Nivå	Ersättning	Exkl.OH	OH
1	875	787	88
2	1 472	1 324	148
3	1 920	1 727	193
4	2 442	2 197	245
5	3 041	2 736	305
6	3 787	3 407	380
7	4 459	4 011	448

1 april 2021 (Kkr per dygn)

Nivå	Ersättning	Exkl.OH	OH
1	889	800	89
2	1 496	1 346	150

Ersättning 2021 inklusive omprövningskrav
Gäller från 1 april - Ersättning kr/dygn

Ersättningen för bostäder med särskild service uppdateras från den 1 april 2021, och priset kommer räknas upp enligt förfrågningsunderlag och överenskommelse, med formeln: $A * (1+(p-y) / 100) = B$, där A är priset för 2020, p är det fastställda procenttalet avseende OPI för 2020, y är det fastställda procenttalet för omprövningskravet 2021 och B är priset år 2021. I förslag till pris 2021 är p 3,0 procent och y 1,37 procent. Det innebär att förslag till pris för bostäder med särskild service är en uppräknings med 1,63 procent.

6.1.12 Förutsättningar köp av daglig verksamhet

Köpkraft av daglig verksamhet

Inför 2021 justeras köpkraften inom daglig verksamhet enligt följande:

(Tkr)	
Köpkraft daglig verksamhet utgående	
budgetram 2020	112 409
Effektiviseringskrav (intern utförare)	-35
Effektiviseringskrav (samtliga utförare)	-170
Budgetkompensation för löner	3 295
Köpkraft daglig verksamhet 2021	115 498

Ovanstående effektiviseringskrav och justerade budgetramar innebär sammantaget att priset för daglig verksamhet kommer räknas upp enligt förfrågningsunderlag och överenskommelse, med formeln: $A * (1+(p-y) / 100) = B$, där A är priset för 2020, p är det fastställda procenttalet avseende OPI för 2020, y är det fastställda procenttalet för omprövningskravet 2021 och B är priset år 2021. I förslag till pris 2021 är p 3,0 procent och där y motsvaras av 1,37 procent för intern utförare och 1,34 procent för extern utförare. Det innebär att priset räknas upp med 1,63 procent för den interna utföraren och 1,66 procent för den externa utföraren. Prisuppräknningen sker enligt förslag 1 april 2021.

Ersättningsnivåerna för respektive stödbehovsnivå för 2020 fastslås enligt följande:

Ersättning 2021 inklusive omprövningskrav (kr)

Gäller 1 april 2021	Ersättning extern utförare*		Ersättning intern utförare		
	Nivå	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid
Nivå 1		2 216	0	2 177	0
Nivå 2		724	508	713	498
Nivå 3		870	608	856	598
Nivå 4		1 016	711	998	698
Nivå 5		1 451	1 016	1 425	998
Nivå 6		2 031	1 421	1 996	1 397
Nivå 7		3 646	2 552	3 583	2 508

*Innehåller ersättning för momskompensation

6.1.13 Förutsättningar köp av boenden – vård och omsorgsboende

Köpkraft av vård- och omsorgsboende

Köpkraften för Vård- och omsorgsboende justeras enligt de förutsättningar som ges inför budget 2021 och justeras likt övriga verksamheter inom social välfärd, se tabell nedan. Köpkraften för vård- och omsorgsboenden har fått del av det riktade statsbidraget för äldreomsorgens verksamheter. Sammanlagt har drygt 22 mnkr tillförts i budgetramen, varav 15 mnkr har riktats till en ökad bemanning. Av dessa 15 mnkr har 1,25 mnkr reserverats till ökad bemanningsbudget för de externa boendena.

(Tkr)	
Köpkraft Vobo utgående budgetram 2020	801 430
Volymförändringar	-512
Ökad ram, statsbidrag vobo	7 800
Riktad satsning bemanning vobo	13 751
Effektiviseringskrav	-2 088
Budgetkompensation för löner 2021 (inkl låglönesättning)	14 872
Köpkraft Vobo budgetram 2021	835 253

Ovanstående effektiviseringskrav och justerade budgetramar innebär sammantaget att priset kommer räknas upp enligt förfrågningsunderlag och överenskommelse, med formeln: $A * (1+(p-y) / 100) = B$, där A är priset för 2020, p är det fastställda procenttalet avseende OPI för 2020, y är det fastställda procenttalet för omprövningskravet 2021 och B är priset år 2021, där omprövningskravet är positivt och alltså ett tillskott. I förslag till pris 2021 är p 3,0 procent och där y motsvaras av +1,6 procent för den interna utföraren. Nettoeffekten av prisuppräknningen innebär 4,46 procent för den interna utföraren och prisuppräknningen sker 1 april 2021.

Ersättning per dygn för intern utförare

Ersättning per dygn	Kr/dygn 1/1-2021	Kr/dygn 1/4-2021
Pris Permanent boende	1 773	1 855
Pris Korttidsboende	2 061	2 156
Pris Parbo med beslut	1 720	1 799
Pris Parbo utan beslut	493	516
Pris Renovering Permanent boende	1 330	1 391
Pris Renovering Korttidsboende	1 546	1 617
Särskild ersättning per månad	Kr/mån 1/1-2021	Kr/mån 1/4-2021
Trygghetsplatser palliativ vård	78 583	82 198
Trygghetsplatser växelvård och gästrum	57 408	60 049
HSL-plats Tullhuset 5 platser	61 830	64 674

Förändring i boendeplatser 2021

- Fortsatt utökning av antalet korttidsplatser, på Tullhuset 10 platser och på Ölmbrogården 3 platser.
- Under februari återöppnas 8 permanenta platser på Vintrosahemmet efter renovering.
- Minskning med 14 permanenta platser på Askenäshemmet.
- Planerat projekt på Tullhuset där 5 korttidsplatser under 6 månader omvandlas till HSL-platser i samverkan med Region Örebro Län.
- Under april förändras 3 permanenta platser till 3 växelvårdsplatser på Hagagården.

Antal platser

Totalt antal helårsplatser inom vård- och omsorgsboende:	1 355 platser
-varav permanenta platser	1 213 platser
-varav korttidsplatser	142 platser
Totalt antal platser kommunal utförare	1 237 platser
Totalt antal platser extern utförare	118 platser

Tillfälliga förändringar av inriktningarna på platserna under löpande år, beslutas av boendesamordnare på Myndighetsavdelningen i samråd med programområdets lokal-och boendestrateg samt utförande verksamhet. Om förändringarna innebär avsteg från Programplan med budget 2021 gällande ersättning ska förändringarna förankras med programekonom, ersättningsgruppen och beslutas av programdirektören.

6.1.14 Investeringar

Kommunens långsiktiga driftbudgetutrymme ska styra nivån på investeringsprogrammet. Planperioden omfattar de närmaste fyra åren, investeringsplanen beskriver drift-kostnadskonsekvenser som de planerade investeringarna genererar.

En förutsättning för att säkerställa planeringen för nybyggnation av vård- och omsorgsboenden och grupp och servicebostäder är ett bra samarbete i processen då det kräver framförhållning av upprättande av detaljplaner för markupplåtelse och bygglov.

Lokalförsojningsenheten är organisatoriskt placerad under Programnämnd samhällsbyggnad och har ett nära samarbete med flera intressenter i kommunen såsom kommunens fastighetsbolag, och enheterna mark- och exploatering, översiktlig planering, detaljplanering, bygglov, stadsmiljö och trafik på Statsbyggnad och Miljökontoret. Ett väl utvecklat samarbete och en tät dialog med kommunens fastighetsbolag säkrar ett beslut i bolagens styrelse och beslut i Programnämnd social välfärd går hand i hand.

Lokalförsojningsplaneringen följs upp i den ordinarie årsprocessen både avseende den ekonomiska uppföljningen samt åtaganden eller inriktningar från Programplan med budget. Den ekonomiska uppföljningen är särskild viktig nu när kommunen har ett ansträngt ekonomiskt läge.

Samspelet med Lokalförsojningsenheten är viktigt och ett tydligare beställning upprättas i samband med att Programnämnd social välfärd fattar beslut om Lokalförsojningsplaneringen. Denna beställning inklusive former för avstämning och avvikelserapportering är en förutsättning både för att fortsätta utveckla strukturerna för lokalförsojningsarbetet men också för att säkerställa leverans av beställda vård- och omsorgsboenden och grupp och servicebostäder.

Investeringsplanen

Nedanstående tabell visar kostnadsökning per år i form av hyreskostnad och driftskostnad.

Investeringsplan	År	År	År	År
Belopp i tkr	2021	2022	2023	2024
Riktade KS-medel	8 671	77 062	7 804	46 130
Finansiering via avsatt volymutrymme, LSS	26 624	26 682	26 680	26 682
Finansiering inom nämndens egen ram	772	300	300	300
Summa	36 067	104 044	34 784	73 112

I programområdets lokalförsojningsplanering för åren 2021 - 2024 ökar kostnaderna för hyra och drift med totalt 248 mnkr. Av kostnaden finansieras en del från Kommunstyrelsens riktade medel, Kommunstyrelsens avsatta volymutrymme, LSS och egen finansiering inom befintlig budget.

Inventarierinvesteringar

Nedanstående tabell visar investeringsbudgeten 2021 för inventarieinvesteringar, åtgärder utifrån myndighetskrav, inventarieutrustning för nytt vård- och omsorgsboende och nya gruppboendestäder och för hus i enskilt läge.

Belopp i tkr.

Inventarieinvesteringar 2021	
Funktionsstödsnämnd	600
Socialnämnd	800
Hemvårdsnämnd	3 430
Vårdboendenämnd	2 600
Överförmyndaren	70
Programnämnd	500
Summa	8 000

Myndighetskrav 2021	
Programnämnd	3 000
Summa	3 000

Utrustning, nytt vård- och omsorgsboende och nya gruppbostäder 2021	
Programnämnd	12 800
Summa	12 800

Hus i enskilt läge 2021	
Programnämnd	7 000
Summa	7 000

6.2 Statliga medel samt utvecklingsmedel

6.2.1 Utvecklingsmedel 2021

Förslagen nedan sammanfattar den planerade fördelningen av programnämndens utvecklingsmedel, totalt 7,5 mnkr. Medlen fördelas främst för insatser kopplade till

- Rehabiliterande arbetssätt, här ingår resurser för stödorganisation i test och utvecklingsfas med projektledare och testledare
- Medel för att kunna genomföra utredningar där extern konsult krävs

Programdirektören ansvarar för fördelning och eventuellt omfördelning under året.

6.2.2 Säkerställa god vård och omsorg av äldre

Regeringen avser att avsätta 4 miljarder kronor under 2021 till landets kommuner för att säkerställa god vård och omsorg av äldre personer. Medlen får användas utifrån lokala behov för att förbättra och utveckla verksamheten. Några exempel på utvecklingsområden är utveckling av arbetsmiljö och arbetsvillkor, ökad personalkontinuitet, förbättrad samverkan mellan socialtjänst och den kommunala

och regionala hälso- och sjukvården, förebyggande smittspridning och utvecklat stöd till anhängigvårdare. Preliminär fördelning, som baserar sig på folkmängd 1 november 2019, visar att Örebro kommun erhåller 53 974 374 kronor.

6.2.3 Motverka ensamhet bland äldre och ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom

Socialstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att fördela 610 miljoner till landets kommuner för att motverka ensamhet bland äldre och att säkerställa en god vård och omsorg av personer med demenssjukdom.

6.2.4 Äldreomsorgslyftet

Äldreomsorgslyftet syftar till att stärka kompetensen inom kommunalt finansierad vård och omsorg genom att ge ny och befintlig personal möjlighet till att genomgå utbildning till vårdbiträde eller undersköterska på betald arbetstid. Staten kommer att finansiera kostnaden för den tid den anställde är frånvarande på grund av studier till vårdbiträde eller undersköterska 2021. De anställdas villkor för anställningen följer av lag och kollektivavtal. Preliminär fördelning, som baserar sig på folkmängd 1 november 2019, visar att Örebro kommun har möjlighet att rekrytera 22 417 912 kronor.

6.2.5 Teknik, kvalitet och effektivitet med den äldre i fokus

Sveriges Kommuner och regioner och regeringen träffade i januari/februari 2020 en treårig överenskommelse för åren 2020 - 2022 som syftar till att ge kommunerna bättre förutsättningar att verksamhetsutveckla äldreomsorgen med digitalisering. Äldreomsorgen står inför stora utmaningar. Parallellt med den demografiska förändringen bedöms rekryteringsbehovet till äldreomsorgen som mycket omfattande. Nya arbetssätt med digitalt stöd behövs. Örebro kommun har möjlighet att rekrytera 2 057 404 kr från Kammarkollegiet.

6.2.6 Stimulansmedel för daglig verksamhet och införande av habiliteringsersättning

Statsbidraget får användas i syfte att införa eller höja dagpenningen för dem som deltar i daglig verksamhet enligt LSS 9:10. Programnämndens inriktning är att bibehålla de höjda nivåerna som tidigare år, samt att eventuellt betala ut ”extra ersättning” beroende på statsbidragets storlek.

6.2.7 Forskningsrelaterad verksamhet

1,0 mnkr finns hos Kommunstyrelsen avsatta för forskningsrelaterad verksamhet inom programnämndens ansvarsområde, medel fördelas till följande:

- 3,0 tjänster adjungerade kliniska adjunkter varav 2,0 sjuksköterska samt 1,0 arbetsterapeut, 49 procent tjänstgöringsgrad i form av adjungering och 51 procent klinisk tjänstgöring.

7 Direktiv till Driftnämnderna

Driftnämnderna svarar för en samlad verksamhetsstyrning och uppföljning inom sitt ansvarsområde enligt mål, riktlinjer, åtaganden och resurstilldelning som ges av Kommunfullmäktige, Kommunstyrelse och Programnämnd Social välfärd. Nämnderna har ett ansvar att inom sitt verksamhetsområde arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling av kommunens egen regiverksamhet och verka för en god ekonomisk hushållning. För alla nämnder gäller att förenkla, förbättra och förnya i vardagen. Det är också varje nämnds ansvar att säkra arbetssätten genom systematisk intern kontroll.

7.1 Funktionsstödsnämnd

Åtaganden

- Samverka med Programnämnden gällande införande av ersättningsmodellen och tillhörande regler för registrering och ersättning för Socialpsykiatri.
- Verkställa effektiviseringskravet från Programnämnden för den anslagsfinansierade verksamheten.
- Anpassa den intäktsfinansierade verksamheten till aktuell ersättningsnivå från Programnämnden.
- Funktionsstödsnämnden ska i ordinarie uppföljning under året redovisa vidtagna åtgärder, planerade och genomförda åtgärder för en ekonomi i balans. Funktionsstödsnämnden ska i en särskild skrivelse återkomma inför Programnämndens sammanträde i juni och oktober.

Ekonomisk ram och investeringsbudget

Funktionsstödsnämndens driftbudgetram uppgår till 127,8 mnkr för 2021. Investeringsbudgeten för inventarier uppgår till 0,6 mnkr för 2021.

7.2 Socialnämnd

Åtaganden

- Fortsätta det påbörjade arbetet med att minska den totala nettokostnadsavvikelsen från 2020 års nivå.
- Verkställda effektiviseringskravet från Programnämnden.
- Socialnämnden ska i ordinarie uppföljning under året redovisa vidtagna, planerade och genomförda åtgärder för en ekonomi i balans. Socialnämnden ska i en särskild skrivelse återkomma inför Programnämndens sammanträde i juni och oktober.

Ekonomisk ram och investeringsbudget

Socialnämndens driftbudget uppgår till 569,3 mnkr för 2021. Investeringsbudgeten för inventarier uppgår till 0,8 mnkr för 2021.

7.3 Hemvårdsnämnd

Åtaganden

- Fortsätta arbetet med Strukturförändringsprogrammet för hemvården med att öka produktiviteten för att minska den negativa ekonomiska avvikelsen. Målet med det treåriga Strukturförändringsprogrammet är en ekonomi i balans vid ingången till 2022. Återrapportering ska ske till Programnämnden vid tre tillfällen under året, april, september och november.
- Verkställa effektiviseringskravet från Programnämnden för den anslagsfinansierade verksamheten.
- Samverka med Programnämnden i arbetet med att minska nettokostnaden utifrån de två identifierade områdena inom vård- och omsorgs vårdkedja med potential till minskade timmar av omvårdnad inom hemvården och ökad beläggningsgrad i vård- och omsorgsboendena.
- Hemvårdsnämnden ska i ordinarie uppföljning under året redovisa vidtagna, planerade och genomförda åtgärder för en ekonomi i balans. Hemvårdsnämnden ska i särskild skrivelse återkomma inför Programnämndens sammanträde i juni och oktober.

Ekonomisk ram och investeringsbudget

Hemvårdsnämndens driftsbudgetram uppgår till 296,8 mnkr för 2021.
Investeringsbudgeten för inventarier uppgår till 3,4 mnkr för 2021.

7.4 Vårdboendenämnd

Åtaganden

- Anpassa den intäktsfinansierade verksamheten till aktuell ersättningsnivå från Programnämnden.
- Samverka med Programnämnden i arbetet med att minska nettokostnaden utifrån de två identifierade områdena inom vård- och omsorgs vårdkedja med potential till minskade timmar av omvårdnad inom hemvården och ökad beläggningsgrad i vård- och omsorgsboendena.
- Vårdboendenämnden ska i ordinarie uppföljning under året redovisa vidtagna och planerade åtgärder för en ekonomi i balans. Vårdboendenämnden ska i särskild skrivelse återkomma inför Programnämndens sammanträde i juni och oktober.

Ekonomisk ram och investeringsbudget

Vårdboendenämndens driftsbudgetram uppgår till 31,4 mnkr för 2021.
Investeringsbudgeten för inventarier uppgår till 2,6 mnkr för 2021.

7.5 Överförmyndarnämnd

Åtaganden

- Överförmyndarnämnden ska i ordinarie uppföljning under året redovisa vidtagna och planerade åtgärder för en ekonomi i balans. Överförmyndarnämnden ska i särskild skrivelse återkomma inför Programnämndens sammanträde i juni och oktober.

Ekonomisk ram och investeringsbudget

Överförmyndarnämndens driftsbudgetram uppgår till 17,4 mnkr för 2021.

Investeringsbudgeten för inventarier uppgår till 0,07 mnkr för 2021.

7.6 Programnämndens eget verkställande uppdrag

- Samverka med Hemvårdsnämnden och Vårdboendenämnden i arbetet med att minska nettokostnaden utifrån de två identifierade områdena inom vård- och omsorgs vårdkedja med potential till minskade timmar av omvårdnad inom hemvården och ökad beläggningsgrad i vård- och omsorgsboendena.

8 Årshjul 2021 för Programnämnden

Månad	Aktivitet
Januari	-
Februari	Beslut, Tillsynsrapport 2020 Beslut, Tillsynsplan 2021
Mars	Beslut, Årsberättelse 2020 Beslut, Attestförteckning 2021
April	Prel. Beredning, Lokalförsörjningsplan med investeringsprogram 2022-2025 Information, Strukturförändringsprogrammet för den kommunala hemvården
Maj	Information, Ekonomisk rapport 2021 Prel. Beslut, Lokalförsörjningsplan med investeringsplan 2022-2025 Info, uppstart Tillsynsplan 2022 Åtterrapporering, minskade omvårdnadstimmar inom vård- och omsorgskedjan
Juni	Beslut, Delårsrapport 1 med helårsprognos, endast ekonomi Driftsnämndernas vidtagna/planerade/genomförda åtgärder för en ekonomi i balans.
Juli	-
Augusti	-
September	Prel. Info om budgetförutsättningar 2022 Information, Ekonomisk rapport 2021 Information, Strukturförändringsprogrammet för den kommunala hemvården
Oktober	Beslut, Delårsrapport 2 med helårsprognos, ekonomi och verksamhet Driftsnämndernas vidtagna/planerade/genomförda åtgärder för en ekonomi i balans. Åtterrapporering, minskade omvårdnadstimmar inom vård- och omsorgskedjan. Information, Programplan med budget 2022
November	Beredning, Programplan med budget 2022 Information, Ekonomisk rapport 2021 Riskanalys med presidiet inför Tillsynsplan 2022 Information, Strukturförändringsprogrammet för den kommunala hemvården.
December	Beslut, Programplan med budget 2022 Beslut, Nulägesöversikt inför Budget 2023 Information, Ekonomisk rapport 2021 Beslut, Tillsynsrapport 2021 Beslut, Tillsynsplan 2022

Bilagor

Fem år i sammandrag

Fem år i sammandrag	2016	2017	2018	2019	Bedömn. 2020
Befolkning					
Totalt antal invånare, Örebro kommun	146 631	150 291	153 686	155 483	156 595
Kvinnor		75 864	77 445	78 304	78 921
Män		74 427	76 241	77 179	77 674
Åldersgruppen 65 - 79 år	19 764	20 316	20 712	20 991	21 181
Åldersgruppen 80 - 84 år	3 047	3 090	3 178	3 363	3 613
Åldersgruppen 85 – år	3 615	3 624	3 553	3 503	3 513
Antal unika personer inom stöd till personer med funktionsnedsättning enligt LSS	1 650	1 564	1 539	1 615	- *
- varav män %	57	57	57	56	- *
- varav kvinnor %	43	42	43	44	- *
Beläggningsgrad, vård och omsorgsboende, permanent respektive korttid, samlat värde för programområdet		98,1	98,1	96,3	- *
Beläggningsgrad, bostad med särskild service, LSS, samlat värde för programområdet		97,7	98,6	99,9	- *
Icke verkställda beslut, särskilt boende vård och omsorg (totalantal minus de som tackat nej till plats, avser kvartal 3)		45	22	19	- *
- varav män	14	18	6	15	- *
- varav kvinnor	43	30	16	37	- *
Icke verkställda beslut, bostad med särskild service (avser kvartal 3)	26	18	26	38	- *
- varav män	13	9	17	21	- *
- varav kvinnor	13	9	9	17	- *
Antal gruppboendeplatser					
Antal servicebostadplatser					
Antal platser korttidsvård	122	118	118	121	133
Antal permanenta platser i vård- och omsorgsboende (inkl. entreprenader)	1 102	1 142	1 170	1 211	1 201
Antal ställföreträderskap (unika, pågående någon gång under året)	1 905	1 973	1 947	1 889	1 931
Antal personer med utförd omvårdnad		1 969	1 988	2 050	1 988

Personer med insats, socialtjänsten	2 050	2 123	2 271	2 289	I nivå med 2019
Inledda utredningar, socialtjänsten	2 873	3 236	3 753	3 853	I nivå med 2019
Antal ytterfall hemvårdsinsats	-	106	103	122	- *

* Resultatet redovisas i årsberättelsen

Begreppsförklaringar

Civila samhället: Finns mellan den offentliga sektorn och det privata näringslivet; föreningar, frivilligorganisationer, familjer och individer som påverkar utifrån egen drivkraft (utan offentlig finansiering).

Egenregi: Den verksamhet som kommunen själv bedriver och är huvudman för, till exempel kommunala skolor och gruppbostäder.

Gender Budget: En metod för att synliggöra effekterna för kvinnor och män av offentliga budgetar. En analys av ett avgränsat område, som kan leda till förändringar i budgetering av offentliga medel.

Indikatorer: Ett nyckeltal, mätetal eller redovisning, som har ett målvärde utifrån kommunens styrmodell och som regelbundet följs upp.

Medborgardialog: Möten mellan politiker och medborgare inför förändringar av delar av kommunen.

Servicegarantier: Utfästelser som kommunen gjort om vilken kvalitetsnivå våra tjänster ska ha. Det finns generella servicegarantier som gäller alla verksamheter och servicegarantier som är specifika för en verksamhet.

Programplan: Utifrån ÖSB, fastställer programnämnderna programplaner. Den innehåller strategier för hur man ska ta sig mot de gemensamma målen på kort och lång sikt och vilka utvecklings-insatser man prioriterar. Programplanerna innehåller också resursfördelning till driftsnämnderna och antas av respektive programnämnd

Verksamhetsplan: Utifrån programplanerna och ÖSB fastställer driftsnämnderna för respektive område en verksamhetsplan med budget. Den ska beskriva vad förvaltningen förväntas göra för att förbättra tjänster och service och bidra till de kommunövergripande målen